

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Київський національний лінгвістичний університет

Кафедра педагогіки та методики навчання іноземних мов

**Кваліфікаційна робота магістра з методики навчання англійської мови на
тему: «Формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої
компетентності в англійському монологічному мовленні з використанням
проектної технології»**

Допущена до захисту
«___» _____ 2023 року

Студентки групи МСОкт 01-22
філологічного факультету освітніх
технологій, спеціальності 014
Середня освіта, освітньо-професійної
програми Викладання європейських
мов на основі комбінованих
технологій (англійська мова і друга
західноєвропейська мова)

Гарнік Іванни Вікторівни

Завідувач кафедри
_____ *Черниш В. В.*

Науковий керівник: доктор
педагогічних наук, професор
Ніколаєва С. Ю.

Київ – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В АНГЛІЙСЬКОМУ МОНОЛОГІЧНОМУ МОВЛЕННІ З ВИКОРИСТАННЯМ ПРОЄКТНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ	9
1.1. Цілі та зміст формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні.....	9
1.2. Психологічні та лінгвістичні особливості професійно орієнтованого англійського монологічного мовлення.....	16
1.3. Проєктна технологія як засіб формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні.....	20
Висновки до розділу 1	26
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ ПРОЄКТНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В АНГЛІЙСЬКОМУ МОНОЛОГІЧНОМУ МОВЛЕННІ	27
2.1. Аналіз підручника для 2-ого курсу на предмет формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні засобами проєктної технології	27

2.2. Проєкт «Why are we fascinated by movies?» для формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні.....32

2.3. Модель освітнього процесу з використанням проєкту «Why are we fascinated by movies?».....46

Висновки до розділу 2
.....55

**РОЗДІЛ 3. ПРОБНЕ НАВЧАННЯ З ПЕРЕВІРКИ ЕФЕКТИВНОСТІ
МЕТОДИКИ ФОРМУВАННЯ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ
ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В
АНГЛІЙСЬКОМУ МОНОЛОГІЧНОМУ МОВЛЕННІ З
ВИКОРИСТАННЯМ ПРОЄКТНОЇ
ТЕХНОЛОГІЇ.....57**

3.1. Підготовка пробного навчання.....57

3.2. Хід і результати пробного навчання.....61

3.3. Методичні рекомендації щодо формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні з використанням проєктної технології.....68

Висновки до розділу 3.....71

ВИСНОВКИ.....73

РЕЗЮМЕ.....76

SUMMARY.....77

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....78

ДОДАТКИ.....89

ВСТУП

Одним із пріоритетних напрямів сучасної системи освіти України є формування у студентів вищих навчальних закладів англійськомовних компетентностей. В умовах глобалізації світу, постійних змін, швидкого темпу зростання інформаційного суспільства та розширення міжкультурної взаємодії значного значення набуває питання підготовки фахівців, які здатні вільно виражати свої думки та погляди іноземною мовою. У документі «Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання» (Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання, 2003) чітко зазначені вимоги щодо рівня володіння монологічним мовленням майбутніх спеціалістів, зокрема, вони повинні продукувати англійською мовою зв'язні та плавні висловлювання з логічною структурою, що дасть змогу слухачам зрозуміти та запам'ятати вагомі пункти.

Ми вважаємо, що в модернізованому суспільстві майбутні вчителі мають обов'язково бути готовими без перешкод висловлюватися на будь-яку тему в межах своєї професійної діяльності. Найперше під час практичних занять, а також при будь-якому публічному зверненні до аудиторії. Сучасне суспільство потребує спеціалістів, які здатні представляти досягнення своєї науково-педагогічної діяльності на міжнародних засіданнях, презентаціях, конференціях, вебінарах тощо та впевнено ділитися досвідом з іноземними колегами, використовуючи при цьому англійську мову як мову міжнародного спілкування.

Крім того, в Законі України «Про освіту» (2017) знаходимо інформацію, що держава в різноманітних закладах освіти повинна заохочувати студентів вивчати мови міжнародного спрямування і цілком сприяти цьому процесу, насамперед англійську мову. Зі свого боку науково-педагогічні працівники вищих навчальних закладів мають урізноманітнювати свою діяльність і проявляти

творчість, яка буде спрямована на навчання особистості та розвиток її професійних компетентностей. Сьогодні вимагає креативності та нових підходів до навчання студентів іноземних мов. Наразі важко заперечувати потребу у використанні особистісно-орієнтованих технологій навчання, які б максимально залучали студентів до вивчення англійської мови і мотивували їх до мовленнєвої діяльності. Однією з таких провідних технологій є проектна технологія навчання, яка виступає не тільки ефективним засобом для формування англійськомовних компетентностей майбутніх учителів, але й сприяє значному розвитку їхній особистісних якостей.

Проблематика реалізації проектної технології в навчанні іноземних мов знайшла своє відображення в працях багатьох вітчизняних і зарубіжних дослідників, як-от: Аніщенко В. М., Арванітопуло Е. Г., Артюшиної М. В., Бондаренко Г. П., Герлянд Т. М., Зоренко І. С., Косович О. В., Кулалаєвої Н. В., Лободи О. Є., Пінчук І. О., Сілакової Т. Т., Устименко О. М., Юрчик О. В., Brunelière J., Dewi H., Fried-Booth D. L., Johnston T. C., Oliveira C., Pham D. T., Poonpon K., Reverdy C., Rochmahwati P. та ін. Помітно, що вже існує чимала теоретична та практична база щодо питання навчання студентів іноземних мов з використанням проектної технології. Проте, на нашу думку, у методиці все ще бракує практичних розробок проєктів для майбутніх учителів, які б сприяли формуванню у них професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні.

Отже, з одного боку, соціальний запит на вчителів англійської мови, які на достатньо високому рівні мають сформовану професійно орієнтовану компетентність в монологічному мовленні, а з іншого – необхідність урізноманітнення навчального процесу та нестача практичних розробок навчальних проєктів і методичних рекомендацій щодо формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному

мовленні з використанням проєктної технології визначають **актуальність нашого дослідження**.

Об'єктом дослідження є процес формування професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні майбутніх учителів.

Предметом дослідження є методика використання проєктної технології для формування професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні майбутніх учителів.

У зв'язку з цим **мета дослідження** полягає в теоретичному обґрунтуванні, практичній розробці та перевірці методики використання проєктної технології для формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні.

Для досягнення мети дослідження поставлено такі **завдання**:

- 1) уточнити цілі та зміст формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні;
- 2) визначити психологічні та лінгвістичні особливості професійно орієнтованого англійського монологічного мовлення;
- 3) дослідити проєктну технологію як засіб формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні;
- 4) проаналізувати підручник для 2-ого курсу на предмет формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні засобами проєктної технології;
- 5) розробити навчальний проєкт «Why are we fascinated by movies?» для формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні;
- 6) представити модель освітнього процесу з використанням проєкту «Why are we fascinated by movies?»;

- 7) перевірити ефективність розробленої методики для формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні з використанням проєктної технології;
- 8) надати методичні рекомендації щодо формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні з використанням проєктної технології.

Для вирішення поставлених завдань використано такі **методи дослідження**:

- 1) вивчення нормативно-правових документів у сфері вищої освіти, методичної літератури та робочих програм задля уточнення цілей та змісту формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні;
- 2) аналіз науково-методичної літератури з метою визначення психологічних і лінгвістичних особливостей професійно орієнтованого англійського монологічного мовлення;
- 3) аналіз наукових праць вітчизняних і зарубіжних учених у галузі використання проєктної технології навчання для формування компетентності в монологічному мовленні;
- 4) аналіз підручника для 2-ого курсу на предмет формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні засобами проєктної технології;
- 5) анкетування студентів 2-ого курсу з метою визначення їхнього ставлення до проєктної технології навчання і з'ясування їхніх потреб;
- 6) пробне навчання з метою перевірки ефективності методики формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні з використанням проєктної технології.

Гіпотеза дослідження полягає у тому, що формування професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні майбутніх учителів буде ефективним за умови використання проєктної технології навчання.

Наукова новизна дослідження визначається тим, що в ньому теоретично обґрунтовано доцільність використання проектної технології для формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні; уточнено цілі та зміст формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні; проаналізовано підручник для 2-ого курсу на предмет формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні засобами проектної технології; представлено модель освітнього процесу з використанням розробленого проєкту «Why are we fascinated by movies?»; удосконалено методика формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні з використанням проектної технології.

Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає у розробці навчального проєкту «Why are we fascinated by movies?» для формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні.

Апробація результатів дослідження здійснювалась на Міжнародній науково-практичній відеоконференції «Ad orbem per linguas. До світу через мови» (м. Київ, 18-19 травня 2023 року). Були опубліковані тези «Етапи реалізації проектної технології у навчанні англійського монологічного мовлення майбутніх учителів» (Гарнік, 2023) обсягом 2 сторінки.

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи зумовлена цілями і завданнями. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, резюме, списку використаних джерел і додатків. Повний обсяг дослідження – 92 сторінок, зокрема 77 сторінки основного тексту. Список використаних джерел і додатки викладено на 15 сторінках. Список використаних джерел налічує 65 найменувань, із них 11 англійською мовою і 3 – французькою.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В АНГЛІЙСЬКОМУ МОНОЛОГІЧНОМУ МОВЛЕННІ З ВИКОРИСТАННЯМ ПРОЄКТНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ

1.1. Цілі та зміст формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні

Дослідницьке завдання цього підрозділу полягає у вивченні нормативно-правових документів у сфері вищої освіти, методичної літератури та робочих програм задля уточнення цілей та змісту формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні.

За словами Устименко (2011), «**компетентність в монологічному мовленні** – це здатність особистості реалізовувати усномовленнєву комунікацію у монологічній формі в життєво важливих для певного віку сферах і ситуаціях відповідно до комунікативного завдання» (с. 93). До того ж така компетентність завжди є динамічною, адже мовленнєва діяльність залежить від знань, навичок, умінь і комунікативних здібностей особистості, які постійно схильні до змін (Борщовецька & Ігнатенко, 2018). З огляду на це та користуючись загальним визначенням професійно орієнтованої компетентності в говорінні (Черниш, 2013), сформулюємо визначення професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні. Отже, **під професійно орієнтованою компетентністю в англійському монологічному мовленні** ми розуміємо здатність особистості відповідно до професійних цілей ефективно організувати свою комунікативну діяльність англійською мовою у формі монологу згідно з

професійною тематикою. Зрозуміло, що майбутнім вчителям необхідно формувати та розвивати дану компетентність для успішного професійно-педагогічного спілкування.

На думку дослідниці Ніколаєвої (2010b), **цілі навчання** можна визначити як наперед запроєктовані результати педагогічної діяльності, які досягаються завдяки змісту навчання, методів і засобів навчання, і т.д. Вивчення і аналіз методичної літератури з методики викладання іноземних мов демонструє, що більшість вчених наразі виділяють п'ять основних цілей, а саме: **практичну, професійно орієнтовану, виховну, освітню і розвивальну** (Бігич та ін., 2013). Далі зупинимося на кожній з них.

Як зазначено в Стандарті вищої освіти України для спеціальності 014 Середня освіта (2021), цілі навчання окреслюються тим, що майбутні фахівці мають бути готовими «вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері середньої освіти або в процесі навчання» (пункт 2. Опис предметної області). Відповідно до освітньої програми «Іноземні мови та літератури, методика навчання іноземних мов і зарубіжної літератури (англійська мова і друга західноєвропейська мова)» для студентів спеціальності 014 Середня освіта (2022) у майбутніх вчителів повинні сформуватися загальні та фахові компетентності, які направлені на оволодіння знаннями, уміннями та навичками у таких сферах, як-от: педагогіка, методика навчання іноземних мов, зарубіжної літератури та філології з метою їхнього застосування на практиці під час освітньої діяльності.

В Законі України «Про вищу освіту» (2017) сказано, що заклади вищої освіти самостійно запроваджують програми навчальних дисциплін, визначаючи їхній зміст. Вивчення робочої програми навчальної дисципліни «Практика усного і писемного мовлення англійської мови» для студентів 2 курсу (2022) показує, що

загалом навчальні цілі пов'язані з формуванням у студентів 2 курсу загальних, загальних фахових і спеціальних фахових компетентностей. Основною ціллю навчальної дисципліни «Практика усного і писемного мовлення англійської мови» є формування англійської комунікативної компетентності майбутнього вчителя на рівні володіння мовою B2+, передбачаючи розвиток мовних, мовленнєвих, лінгвосоціокультурної і навчально-стратегічної компетентностей у подальшому до визначеного рівня.

Практична мета формування професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні у майбутніх вчителів передбачає, що студенти здатні продукувати монологи різних типів для вирішення професійних завдань на рівні B2+ згідно з документом «Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання» (Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання, 2003)

Протягом формування професійно орієнтованої компетентності в монологічному мовленні реалізується **професійно орієнтована мета** навчання англійської мови, яка передбачає, що майбутні вчителі можуть продукувати монологи в професійних ситуаціях спілкування. Вона також спрямована на розвиток умінь студентів планувати та робити публічні презентації, враховуючи професійний контекст і специфіку аудиторії (Дьячкова, 2014).

Виховна мета формування професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні передбачає те, що майбутні вчителі будуть готовими розуміти та зіставляти власну культуру та культури інших країн, цінності, традиції, моралі; користуватися англійською мовою під час міжнародного спілкування з фахівцями різних галузей; співпрацювати з колегами з інших країн задля обміну досвідом; з повагою ставитися до відмінних від власних поглядів, позицій, думок тощо.

Освітня мета формування професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні передбачає усвідомлення майбутніми вчителями особливостей професійного спілкування англійською мовою; розширення кругозору та знань студентів, які пов'язані зі спеціальністю; формування у студентів професійно орієнтованого монологічного мовлення різних типів; розвиток у майбутніх фахівців умінь і стратегій професійно орієнтованого монологічного мовлення.

Розвивальна мета формування професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні передбачає розвиток у майбутніх вчителів психічних процесів (мислення, пам'яті, уваги, уяви тощо), а також мотивації. Серед основних завдань, які мають бути вирішені задля досягнення розвивальної мети, можна виокремити: розвиток самоконтролю і здатність до самооцінки, розвиток внутрішньої мотивації і готовності до мовлення, розвиток самостійності студентів у контексті вдосконалення умінь професійно орієнтованого англійськомовного монологічного мовлення (Баб'юк, 2017), розвиток вміння виразно передавати свою точку зору, експресивно висловлюватися і впливати на аудиторію (Майєр, 2015).

Отже, ми уточнили цілі формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні. Далі конкретизуємо зміст.

Черниш (2015) трактує **зміст** як складну ієрархію, набір компонентів, які студент обов'язково має засвоїти для досягнення поставлених цілей. Компоненти змісту зазвичай визначаються у двох аспектах: предметному та процесуальному (Ніколаєва, 2010а). До **предметного аспекту** можна віднести види та сфери спілкування, психологічні і мовленнєві ситуації, немовленнєві засоби комунікації, ролі, комунікативні наміри, теми, проблеми, тексти, мовний матеріал

(граматичний, фонетичний, лексичний), лінгвосоціокультурний матеріал, а також навчальні та комунікативні стратегії. **Процесуальний аспект** включає: уміння в монологічному мовленні та вправи для їх розвитку; вміння використання лінгвосоціокультурних матеріалів, відповідні знання і вправи для їх розвитку; граматичні, фонетичні, лексичні навички та вправи для їх розвитку, вміння оперувати навчально-комунікативними стратегіями та вправи для їх розвитку (Бігич та ін., 2013). Розглянемо дещо детальніше.

При формуванні професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні реалізуються наступні **види спілкування**: контактне, в умовах дистанційної взаємодії також дистантне, усне, безпосереднє (пряме), монологічне, офіційне, вербальне (проте, з використанням невербальних засобів) (Баб'юк, 2017). Повертаючись до освітньої програми «Іноземні мови та літератури, методика навчання іноземних мов і зарубіжної літератури (англійська мова і друга західноєвропейська мова)» для студентів спеціальності 014 Середня освіта (2022), можемо визначити, що майбутні вчителі можуть виконувати такі **ролі** в професійній сфері: вчитель закладу загальної середньої освіти, вчитель початкових класів, методист, методист позашкільного закладу, педагог-організатор, філолог. Також вважаємо, що вчитель може виконувати роль науковця, копірайтера, перекладача, репетитора тощо. Серед **мовленнєвих ситуацій** виділяємо проведення практичних занять, надання консультацій, засідання з іншими вчителями, встановлення відносин з іноземними колегами, виступити на конференціях, презентаціях і т.д. На нашу думку, домінуючими **комунікативними намірами** у педагогічній сфері є наступні: представити нову інформацію, викласти та аргументувати свою точку зору, унаочнити факти, проаналізувати помилки, узагальнити, переконати, спонукати до певних дій.

Щодо **немовленнєвих засобів комунікації**, то в педагогічній сфері слід розглядати міміку, жести, погляд, голос, поставу, міжособистісний простір.

Шляхом аналізу робочої програми навчальної дисципліни «Практика усного і писемного мовлення англійської мови» для студентів 2 курсу (2022) можна виділити **тематичні блоки**, в межах яких здійснюється навчання: 1) засоби масової інформації; 2) театр, 3) медицина, 4) туризм і подорожі, 5) кар'єра і професійний розвиток, 6) академічна спільнота. **Лінгвосоціокультурний матеріал** містить безеквівалентну, фонову лексику; фразеологізми, прислів'я і приказки; історичний контекст відомостей; соціальні правила спілкування; кліше, сталі вирази, ідіоми тощо. У свою чергу **мовний матеріал** включає тематичну лексику, термінологію і методологію фонетики, граматичні структури, які притаманні професійно орієнтованому монологу. Важливими **навчальними стратегіями** в процесі оволодіння професійно орієнтованою компетентністю в англійському монологічному мовленні услід за дослідницею Задорожною (2012) вважаємо: стратегії запам'ятовування (наприклад, створення опор, відтворення слів про себе); когнітивні стратегії (складання плану висловлювання, відбір необхідного лексичного матеріалу); соціальні стратегії (запитування з метою уточнення, вміння пристосуватися до культури та думок інших); афективні стратегії (переборювання страху помилок при висловлюванні, обговорення з іншими своїх почуттів під час вивчення мови); метакогнітивні стратегії (планування конкретних завдань і визначення часу їхнього виконання, самооцінка результатів навчання). Серед **комунікативних стратегій** виділяють компенсаторні. Достатньо широкий діапазон цих стратегій використовується у монологічному мовленні (Bialystok, 1990). Серед основних можна виокремити: повтори, перефразування, опис поняття замість його називання, формулювання

думок у граматично спрощеному вигляді, використання слів, за допомогою яких можна отримати час на роздуми.

Далі детальніше розглянемо деякі компоненти процесуального аспекту. На основі аналізу праці дослідників Бігич та ін. (2013) можемо виділити ключові **мовленнєві монологічні уміння**: логічно висловлюватися, комбінуючи кілька джерел інформації; виражати власну думку до предмета мовлення, наводити аргументи; повно висловлюватися згідно з професійною комунікативною ситуацією; оптимально використовувати лексичний і граматичний матеріал, свідомо переносити знання на нові ситуації; залучати до висвітлення професійної теми матеріали дотичних тем; робити усні презентації на професійні теми в межах програми; оформлювати монологічне висловлювання з урахуванням причинно-наслідкових зв'язків; переконувати слухачів, спростовуючи певні твердження; адекватно використовувати засоби міжфразового зв'язку. Для продукування монологічного мовлення студенти також мають вміти оперувати навчально-комунікативними стратегіями, до того ж володіти відповідними фонетичними, граматичними та лексичними навичками. Крім того, важливо визначити лінгвосоціокультурні вміння, необхідні для ефективного монологічного мовлення, як-от: спостерігати за вербальною та невербальною поведінкою носіїв мови під час реальної взаємодії в лінгвосоціокультурному контексті; застосовувати соціокультурні знання для досягнення певної комунікативної мети під час побудови монологу; враховувати соціокультурні відмінності мовленнєвої і немовленнєвої поведінки під час професійного спілкування тощо (Баб'юк, 2017).

Отже, ми уточнили практичну, професійно орієнтовану, виховну, освітню і розвивальну цілі, а також предметний і процесуальний аспекти змісту навчання майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні.

1.2. Психологічні та лінгвістичні особливості професійно орієнтованого англійського монологічного мовлення

Дослідницьке завдання цього підрозділу полягає в аналізі науково-методичної літератури задля визначення психологічних і лінгвістичних особливостей професійно орієнтованого англійського монологічного мовлення.

На думку вченої Кардаш (2015), монолог – це вид усного мовлення, виражений у формі висловлювання однієї людини і спрямований до аудиторії/слухача. Більш повне визначення надає учений Тарнопольський (2006), який вважає, що **монолог** – це односпрямована форма мовлення, де мовець володіє більшою інформацією, ніж слухач, що зменшує ситуативність і послаблює зворотній зв'язок. А втім, розуміємо, що професійно орієнтований монолог завжди реалізується в межах професійних ситуацій і тематики. Погоджуємося з дослідницею Кіржнер (2011), яка у своїй праці під **професійно орієнтованим монологом** розуміє усну форму мовлення, яка спрямована безпосередньо до аудиторії, здійснюється в межах професійних тем і ситуацій спілкування, характеризується тим, що мовець використовує адекватні невербальні засоби спілкування і має вищий інформаційний потенціал, ніж слухачі.

Важливо також розглянути поняття «монологічне мовлення». У праці дослідників Бігич та ін. (2013) знаходимо пояснення, що **монологічне мовлення** – це форма усного спілкування, яка передбачає безперервне та зв'язне висловлювання особистості, яке звернене до слухача або слухачів, співрозмовників (часом – до самого себе). Крім того, **професійно орієнтоване англійське монологічне мовлення** учена Синекоп (2018) розглядає як

«мовленнєвий акт, що є самостійним, цілісно-завершеним, взаємопов'язаним і логічним висловлюванням з певної теми за фахом та здійснюється з певною метою однією особою неперервно впродовж певного часу» (с. 72).

Далі насамперед ми визначимо **психологічні особливості** професійно орієнтованого англійського монологічного мовлення, які потрібно враховувати для формування компетентності в даному виді мовленнєвої діяльності. Серед основних психологічних особливостей можна виділити:

- 1) **Односпрямованість.** Ця особливість пов'язана з тим, що монологічне мовлення не передбачає мовлення інших людей у відповідь, воно розраховане більше на слухачів (Федорова, 2006).
- 2) **Зв'язність.** У свою чергу ця характеристика полягає у тому, що для монологічного мовлення притаманна зв'язність висловлювань і думок, що передбачає використання мовцем засобів міжфразового зв'язку (Бойко, 2020).
- 3) **Тематичність.** Під цією особливістю ми розуміємо, що монологічне мовлення має бути співвіднесеним з професійною темою. Поділяємо думку дослідників, що тема безпосередньо визначає побудову монологу та послідовність вираження думок (Панова та ін., 2010).
- 4) **Контекстуальність.** Услід за дослідницею Білоус (2017) відзначаємо, що монолог є відносно самостійним і формує власне середовище, що і є контекстом. Тобто, монолог переважно не є залежним від ситуації, вона слугує для нього лише відправною точкою і стимулом.
- 5) **Неперервність.** Зрозуміло, що монолог, на відміну від діалогу, не переривається репліками інших і триває певний час, щоб мовець мав змогу досягти своєї мети та завершити думку (Бігич та ін., 2013).

б) **Послідовність і логічність.** Ця особливість передбачає, що мовець послідовно розвиває ідею свого висловлювання і притримується логічної структури (Бігич та ін., 2013).

Щодо **лінгвістичних особливостей** професійно орієнтованого англійського монологічного мовлення, то відзначаємо, що монолог характеризується ускладненими конструкціями та поширеними реченнями, оскільки у монологі дуже важливо, щоб мовець сказав все те, що в діалогічному мовленні часто зрозуміло із конкретної ситуації. Монологічному мовленню притаманна відносна деталізованість, повнота та завершеність висловлювань. До того ж під час продукування монологів мовець використовує експресивні засоби, а також засоби міжфразового зв'язку задля забезпечення логічності та послідовності між реченнями (Бігич та ін., 2013). Мовець також застосовує здебільшого літературну лексику та обмежує використання мовленнєвих кліше та речень-еліпсів (Манько, 2008).

Суттєвим для навчання професійно орієнтованого англійського монологічного мовлення є також визначення функціональних типів монологів. Існує дуже багато класифікацій типів монологів, здійснених методистами. Однак, у своєму дослідженні ми орієнтуємося на такі **типи монологічних висловлювань**, як-от: **опис, розповідь і міркування** (Устименко, 2013). Більш детально зупинимося на монологі-міркування, адже саме цьому типу монологічного висловлювання ми будемо навчати студентів 2-ого курсу під час пробного навчання.

Дослідниця Устименко (2013) стверджує, що **монолог-міркування** – це монолог, заснований на умовиводах як процесах мислення, в ході продукування якого мовець робить висновок, опираючись на відправну тезу чи певне судження.

Ба більше, так як певна проблема завжди вирішується в процесі роздуму, ця проблема і є об'єктом міркування.

На нашу думку, надважливо навчати сучасних учителів монологу-міркування, адже він широко використовується при вирішенні професійних завдань, при спілкуванні з іноземними колегами, на міжнародних конференціях і т.д. Фахівець повинен будувати монолог-міркування, щоб вміти аргументовано висловлювати свою точку зору на предмет обговорення; висвітлювати сильні та слабкі сторони певної фахової проблеми; аналізувати, порівнювати та структуровано коментувати висловлювання інших; доводити правильність чи хибність вихідної тези, використовуючи при цьому факти та наводячи приклади. Крім того, цілком погоджуємося з ученою Скрипник (2020), яка вважає, що майбутні вчителі повинні у своєму мовленні вміти поєднувати різноструктурні фрази, розширювати вже вивчені мовленнєві зразки відповідно до умов спілкування і цілей, логічно викладати свої думки, використовувати завершені фрази, розуміти причинно-наслідкові зв'язки певних явищ і подій.

Отже, ми визначили психологічні та лінгвістичні особливості професійно орієнтованого англійського монологічного мовлення, а також надали визначення таким поняттям як «монолог», «професійно орієнтований монолог», «монологічне мовлення», «професійно-орієнтоване монологічне мовлення». Також окреслили, що таке «монолог-міркування» і обґрунтували доцільність його навчання.

1.3. Проєктна технологія як засіб формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні

Дослідницьке завдання цього підрозділу полягає в аналізі наукових праць вітчизняних і зарубіжних учених у галузі використання проєктної технології навчання для формування компетентності в монологічному мовленні.

Ще в 20-ті роки ХХ століття розглядали **проєктну технологію** як реалізацію концепції прагматизму педагога Дьюї. Він вбачав будування навчального процесу, спираючись на діяльність студентів і враховуючи їхню особисту зацікавленість у знаннях (Brunelière & Oliveira, 2016). Відновлений інтерес до проєктної технології навчання в останні десятиліття базується на можливостях цієї технології, адже вона пропонує вийти за межі дисциплін і мобілізувати наскрізні вміння студентів (Reverdy, 2013a). Наразі у сучасній методиці існує багато поглядів на визначення сутності **проєктної технології навчання**. Окреслимо деякі з них.

Так, Зоренко та Щербина (2010) вважають, що основа проєктної технології полягає у стимулі студентів до вивчення певних проблем, що передбачає засвоєння ними конкретної суми знань і виконання проєктної діяльності, щоб мати змогу побачити практичне застосування вивченої теорії.

Учена Косович (2011) переконана, що проєктна технологія є педагогічною технологією організації освітніх ситуацій, де кожен студент ставить перед собою власні проблеми та вирішує їх.

На думку дослідниці Юрчик (2015), проєктна технологія – це процес, в якому студенти через самостійне осмислення інформації і ставлення до неї дають оцінку своєму кінцевому продукту.

У свою чергу дослідниця Сілакова (2017) вбачає проєктну технологію як систему комплексної, самостійної і узгодженої роботи, що спрямовується на

реалізацію проекту, який сприяє інтеграції знань, навичок і умінь з багатьох галузей, а також розвиває у майбутніх фахівців здатність до саморозвитку та самоорганізації.

Аніщенко та ін. (2018) розглядають проектну технологію як педагогічну технологію, де студенти працюють самостійно під керівництвом педагога-координатора, а навчання зорієнтоване на досягнення конкретного результату через вирішення практично значущого фахового завдання.

До того ж учена Устименко (2018b), яка глибоко досліджує питання проектної технології навчання, визначає її як педагогічну технологію, яка орієнтована на особистість і спрямована на організацію навчальної, самостійної, творчої, пізнавальної діяльності студентів задля вирішення ними проблемного завдання і отримання в кінці практичного результату.

На думку Вовк та ін. (2021), проектна технологія – це особисто-орієнтовна технологія, яка орієнтована на самостійність тих, хто навчається і спрямована на досягнення поставлених завдань і цілей; яка включає в себе дослідницьку, презентаційну та рефлексивну діяльність студентів, а також проблемний підхід.

Узагальнимо сучасні погляди науковців на визначення проектної технології навчання у вигляді таблиці (див. табл. 1.1).

Таблиця 1.1.

Погляди різних науковців на визначення проектної технології навчання

№	ПІБ науковця	Рік публікації	Сутність проектної технології навчання
1	Зоренко І. С. & Щербина І. Ю.	2010	Проектна технологія полягає у стимулі студентів до вивчення певних проблем, що передбачає засвоєння ними конкретної суми знань і виконання проектної діяльності, щоб мати змогу побачити практичне застосування вивченої теорії.

Продовження табл. 1.1.

2	Косович О. В.	2011	Педагогічна технологія організації освітніх ситуацій, де кожен студент ставить перед собою власні проблеми та вирішує їх.
3	Юрчик О. В.	2015	Процес, в якому студенти через самостійне осмислення інформації і ставлення до неї дають оцінку своєму кінцевому продукту.
4	Сілакова Т. Т.	2017	Система комплексної, самостійної і узгодженої роботи, що спрямовується на реалізацію проекту, який сприяє інтеграції знань, навичок і умінь з багатьох галузей, а також розвиває у майбутніх фахівців здатність до саморозвитку та самоорганізації.
5	Аніщенко В. М. та ін.	2018	Педагогічна технологія, де студенти працюють самостійно під керівництвом педагога-координатора, а навчання зорієнтоване на досягнення конкретного результату через вирішення практично значущого фахового завдання.
6	Устименко О. М.	2018	Педагогічна технологія, яка орієнтована на особистість і спрямована на організацію навчальної, самостійної, творчої, пізнавальної діяльності студентів задля вирішення ними проблемного завдання і отримання в кінці практичного результату.

Продовження табл. 1.1.

7	Вовк Н. В. та ін.	2021	Особисто-орієнтовна технологія, яка орієнтована на самостійність тих, хто навчається і спрямована на досягнення поставлених завдань і цілей; яка включає в себе дослідницьку, презентаційну та рефлексивну діяльність студентів, а також проблемний підхід.
---	----------------------	------	---

Беручи до уваги та комбінуючи наведені визначення учених, сформулюємо, що конкретно ми розуміємо під **проектною технологією навчання**. Отже, це педагогічна, комплексна та особисто-орієнтована технологія, яка спрямована на самовдосконалення і самоорганізацію майбутніх фахівців у процесі їхнього розв'язання проблемних завдань і створення практичного продукту проекту. Крім того, ми поділяємо думку, що в основі проектної технології завжди лежить дослідницька діяльність студентів, яка ґрунтується на їхніх інтересах (Лобода, 2021).

В процесі аналізу низки праць з питань проектної технології, загалом ми бачимо, що використання такої технології для формування у майбутніх учителів професійно орієнтованих компетентностей, в тому числі також компетентності в англійському монологічному мовленні, справді **характеризується особливостями**, які мають ефективний вплив і більш сильну дію на досягнення результатів, якщо порівнювати з традиційним навчанням. Так, основна відмінність полягає у тому, що проектне навчання орієнтується на *евристичність і рефлексивність процесу навчання*, а не на відтворення студентами наданої інформації. Крім того, при проектному навчанні головна мета – це *всебічний розвиток* студентів, формування у них важливих умінь XXI століття (визначати цілі діяльності, працювати в команді, критично мислити, брати на себе

відповідальність тощо), а не лише формування необхідних знань, навичок і вмінь (Устименко, 2020). Крім того, дослідниця Пінчук (2013) наголошує на ключовому *вмінні здобувати знання самостійно* у будь-якій навчальній ситуації, яке формується у студентів під час виконання проєктів.

У праці Устименко (2016а) знаходимо інформацію, що проєктна технологія може слугувати засобом формування будь-яких компетентностей, але за умови **дотримання таких умов**: 1) наявність реальної проблеми, яка потребує творчого пошуку для її вирішення; 2) практична значущість результатів проєкту; 3) автономна діяльність студентів; 4) структурованість проєкту згідно з етапами; 5) використання дослідницьких методів, що передбачає: окреслення проблемного питання, обговорення методів дослідження і способу представлення кінцевого продукту, аналіз і систематизацію інформації, самооцінювання діяльності та підбиття підсумків.

Безсумнівно, проєктна технологія орієнтована на професійну реалізацію студентів, адже виконання проєктів сприяє формуванню інтелектуальних умінь майбутніх фахівців, зокрема і вчителів, забезпечуючи розвиток лідерських якостей і наполегливості, творчості та креативності, комунікативних здібностей і навичок самопрезентації (Бондаренко, 2012). Проєктна технологія також передбачає **парну або групову діяльність**, у такий спосіб студенти навчаються рівносильно розподіляти між собою обов'язки, нести відповідальність за окрему частину проєкту, розуміти один одного і розв'язувати конфлікти, які можуть виникати у процесі взаємодії (Dewi, 2016). Крім того, групова робота сприяє активізації навчання студентів, самостійності, взаємоконтролю, культури ведення діалогу, взаємодопомозі. Зокрема, праця Коваленко & Микитухи (2012) підтверджує, що на відміну від індивідуальної і фронтальної діяльності, груповий підхід не ізолює студентів один від одного, навпаки, він надає їм можливість задовольнити природне прагнення до співпраці та спілкування.

Кожен проєкт у загальному проходить 3 стадії: він починається в аудиторії, потім виходить у світ та знову повертається до аудиторії (Fried-Booth, 1996).

Важливо, що використання проєктної технології вирізняється особливістю у вигляді **кінцевого продукту**, який студенти створюють і презентують іншим. Це дає змогу майбутнім фахівцям побачити матеріальну реалізацію їхньої співпраці (Роопрон, 2018). Так, діяльність студентів під час створення продуктів носить творчий і дослідницький характер, що сприяє формуванню особистостей, які здатні творити щось інноваційне та цікаве, виконуючи при цьому проблемно-пошукові та конструктивно-практичні завдання (Pham, 2018).

Суттєво також зазначити, що проєктна технологія навчання проявляє **високу гнучкість** і рівень адаптивності щодо освітнього процесу. Вона допомагає встановити зв'язок між студентами та іноземною мовою, що супроводжується розвитком різноманітних комунікативних здібностей (Rochmahwati, 2016). У свою чергу викладачеві потрібно добирати матеріал для проєктної роботи, який одночасно буде як відповідати тематичному плану студентів, так і мотивувати їх до співпраці. Для успішного проєктування студентам необхідно мати інтерес до проблемно-дослідницького питання і проєктного завдання, а викладач може лише їх координувати у процесі пошуку відповідей. Проте, студенти завжди можуть залучити викладача до групи, якщо є потреба у додаткових інструкціях чи допомозі (Johnston, 2005). Як зазначає дослідниця Устименко (2017b), під час виконання проєкту студент виступає організатором, ініціатором і виконавцем, а викладач бере на себе ролі мотиватора, консультанта та фасилітатора.

Отже, ми дали визначення «проєктній технології навчання», окреслили за яких умов вона може слугувати засобом формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні, а також охарактеризували її особливості.

Висновки до розділу 1

У цьому розділі ми дійшли висновку, що під професійно орієнтованою компетентністю в англійському монологічному мовленні ми розуміємо здатність особистості відповідно до професійних цілей ефективно організувати свою комунікативну діяльність англійською мовою у формі монологу згідно з професійною тематикою. Також ми уточнили практичну, професійно орієнтовану, виховну, освітню і розвивальну цілі, а також предметний і процесуальний аспекти змісту навчання майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні. Крім того, ми надали визначення таким поняттям як «монолог», «професійно орієнтований монолог», «монологічне мовлення», «професійно-орієнтоване монологічне мовлення». Були детально окреслені психологічні та лінгвістичні особливості останнього. Визначивши типи монологічних висловлювань, ми зупинилися на монологі-міркуванні та обґрунтували, чому саме цьому типу ми будемо навчати студентів 2-ого курсу. До того ж ми розглянули проєктну технологію як засіб формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні та висвітлили основні умови її використання. Ми визначили, що проєктна технологія навчання – це педагогічна, комплексна та особисто-орієнтована технологія, яка спрямована на самовдосконалення і самоорганізацію майбутніх фахівців у процесі їхнього розв'язання проблемних завдань і створення практичного продукту проєкту. Вона характеризується певними особливостями, серед основних можна виділити: евристичність, рефлексивність і відносна самостійність процесу навчання, всебічний розвиток студентів, групова діяльність, гнучкість і адаптивність щодо освітнього процесу, обов'язкова наявність кінцевого продукту тощо.

РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ ПРОЄКТНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В АНГЛІЙСЬКОМУ МОНОЛОГІЧНОМУ МОВЛЕННІ

2.1. Аналіз підручника для 2-ого курсу на предмет формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні засобами проєктної технології

Дослідницьке завдання цього підрозділу полягає в аналізі підручника для 2-ого курсу на предмет формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні засобами проєктної технології.

З метою усвідомлення наскільки підручник, за яким навчаються студенти 2-ого курсу є оптимальним для формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні та чи є доцільним його використання для впровадження проєктної технології навчання, ми провели аналіз. Як виявилось, навчання з дисципліни «Практика усного і писемного мовлення англійської мови» відбувається у студентів 2-ого курсу лише з використанням одного вітчизняного підручника, який має назву «**A Practical Guide to Learning English**» (Аксьонова & Воскрес, 2012) і який не має жодних додаткових компонентів, наприклад, Workbook, Teacher's book і т.д.

Протягом нашої педагогічної практики з англійської мови ми мали доступ до частини цього підручника, яка призначена для навчання студентів у першому семестрі. Вона складається з трьох розділів, присвячених відповідно трьом темам: 1) «**Mass Media**»; 2) «**Theatre and Arts**»; 3) «**Medicine and Health. Sports**». Як

бачимо, ці теми загалом відповідають тим змістовим модулям, у межах яких передбачене навчання за робочою програмою навчальної дисципліни «Практика усного і писемного мовлення англійської мови» (2022). Ба більше, деякі з них виходять за рамки та дещо розширюються, так як даний підручник наразі оновлюється. В середньому один розділ охоплює 90 сторінок і містить такі блоки, як-от: **Reading, Language Focus, Grammar Focus, Listening і Speaking**. Тобто, структура підручника дає нам розуміння, що він орієнтований на формування у майбутніх учителів усіх професійно орієнтованих мовних і мовленнєвих компетентностей, крім професійно орієнтованої фонетичної компетентності та компетентності у письмі. Насправді можемо констатувати, що дані блоки розділені у підручнику досить нерівномірно та вирізняються неоднаковою кількістю вправ. Відчутно помітно, що найбільша кількість вправ спрямована на формування професійно орієнтованої лексичної компетентності, а також на формування професійно орієнтованої компетентності у читанні.

Оскільки наше дослідження присвячене формуванню професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні, ми зупинимося детальніше саме на цій компетентності. Аналіз підручника «A Practical Guide to Learning English» (Аксьонова & Воскрес, 2012) вказує на те, що у ньому відсутні вправи для цілеспрямованого формування у студентів професійно орієнтованої компетентності в монологічному мовленні згідно з трьома етапами. Як відомо, до підсистеми вправ для розвитку вмінь монологічного мовлення входять **3 групи вправ** для навчання цього виду мовленнєвої діяльності: *1) вправи на об'єднання раніше засвоєних зразків мовлення рівня фрази у понадфразову єдність; 2) вправи на створення висловлювань понадфразового рівня (мінімонологів), у яких можливе використання різноманітних опор; 3) вправи на побудову монологічних*

висловлювань текстового рівня різних функціонально-сміслових типів мовлення (Бігич та ін., 2013). Наприклад, розглянемо вправи для навчання монологічного мовлення, подані у підручнику «A Practical Guide to Learning English» (Аксьонова & Воскрес, 2012), у межах теми «**Theatre and Arts**». У даному підручнику в рамках цієї теми нараховується усього-на-всього **3 вправи**, які орієнтовані на формування професійно орієнтованої компетентності в монологічному мовленні. Далі ми наводимо ці вправи.

- 1) *Speaking. 23. «Comment on the following quotation. “All the world’s a stage. And all the men and women merely players: They have their exits and their entrances” (/W.Shakespeare “As You Like It”/)*» (Аксьонова & Воскрес, 2012).
- 2) *Speaking. «What role does theatre play in your life?»* (Аксьонова & Воскрес, 2012).
- 3) *Speaking. 96. «Choose one of the prominent Ukrainian theatre actors (actresses, playwrights). Speak about his/her career. Why do you like him/her? Discuss the necessary professional traits a real actor has to possess»* (Аксьонова & Воскрес, 2012).

Як бачимо, це поодинокі вправи, а не підсистема вправ, і вони вкрай рідко зустрічаються у підручнику. Крім того, тільки третя вправа мотивується конкретним комунікативним завданням, але одночасно й не містить ситуації спілкування. Зазначаємо, що у підручнику зовсім немає вправ, які б мали використовуватися на першому етапі навчання монологічного мовлення. Наведені вправи підходять для створення одразу монологів текстового рівня або мінімонологів. Проте, в останньому випадку у підручнику також відсутні будь-які опори, яких часом дуже бракує студентам для побудови мінімонологів.

Важливо також наголосити, що у даному підручнику немає окремих розділів чи блоків, які б зосереджували увагу на проєктній технології навчання. Крім того,

йому **бракує практичних розробок проєктів**, які викладачі могли б безпосередньо використовувати під час занять зі студентами. Очевидно, викладачам необхідно самостійно готувати проєктні матеріали для студентів, якщо вони мають на меті впроваджувати сучасну технологію навчання в освітній процес. У свою чергу це вимагає від них додаткового часу та чималих зусиль, адже створення ефективного проєкту потребує відповідних знань, вмінь і підготовки викладачів. Однак, можна зауважити, що в підручнику все-таки зустрічаються окремі елементи, що можуть бути використані у навчальних проєктах. До прикладу, в проєкті, який спрямований на формування компетентності в монологічному мовленні, студенти часто мають дати аргументовану відповідь на провокативні або неочевидні на перший погляд запитання. Такі запитання можуть служити основою для створення проблемно-дослідницьких питань проєктів, які викладач може підготувати для своїх студентів самостійно. Проблемні питання, що не мають однозначної відповіді, що стимулюють студентів до додаткового пошуку інформації, що змушують їх аргументувати свій вибір – сприяють створенню проєктів. Далі наведемо декілька подібних питань, які у підручнику відносяться до теми «Mass Media» і які можуть лягти в основу проєкту.

- 1) *«Do you think that Internet addiction is possible?»* (Аксьонова & Воскрес, 2012)
- 2) *«Can a journalist or a newspaper be taken to court?»* (Аксьонова & Воскрес, 2012)
- 3) *«Should the Internet, which is now used by millions of children worldwide, be subject to censorship laws?»* (Аксьонова & Воскрес, 2012)

Загалом аналізуючи першу частину підручника «A Practical Guide to Learning English» (Аксьонова & Воскрес, 2012), ми **дійшли висновку**, що у ньому критично не вистачає вправ для формування компетентності у монологічному мовленні, вони переважно не вмотивовані комунікативними завданнями та не містять типових ситуацій спілкування. Ба більше, немає вправ, які б послідовно відповідали усім 3 етапам розвитку вмінь у монологічному мовленні. Опори для

навчання монологічного мовлення загалом відсутні. До того ж у підручнику недостатня кількість вправ, які б стимулювали студентів узагальнювати певні положення, розвивали вміння структурувати інформацію, а також аргументувати свою точку зору. Практичних розробок проєктів для використання проєктної технології навчання не знаходимо.

Отже, ми проаналізували підручник для 2-ого курсу на предмет формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні засобами проєктної технології. Здійснений нами аналіз показав, що підручник «A Practical Guide to Learning English» (Аксьонова & Воскрес, 2012) не має достатньої кількості вправ для формування компетентності в монологічному мовленні та не є відповідним для виконання проєктів. Усе це веде нас до висновку щодо доцільності розроблення власного проєкту, який буде націлений на формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні.

2.2. Проєкт «Why are we fascinated by movies?» для формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні

Дослідницьке завдання цього підрозділу полягає у розробленні навчального проєкту «Why are we fascinated by movies?» для формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні.

При розробці даного проєкту ми взяли за основу структуру навчальних проєктів дослідниці Арванітопуло (2006), оскільки вважаємо її найбільш чіткою і послідовно. Ця структура включає наступні етапи:

- 1) **Підготовчий.** На цьому етапі проводиться вступний мотивувальний захід (**entry event**), під час якого викладач презентує студентам проблемну ситуацію. Також визначається мета проєкту та його терміни, озвучується проблемно-дослідницьке питання проєкту (**driving question**) і чітко визначається проєктне завдання (**project task**). На цьому етапі студенти також виконують вправи, які більше заглиблюють їх у тему проєкту та які спрямовані на формування відповідної компетентності. У нашому дослідженні відповідно компетентності в монологічному мовленні.
- 2) **Виконавчий.** На цьому етапі студенти діляться на проєктні групи. Працюючи у своїх групах, вони виконують дослідження і систематизують інформацію для виконання проєктного завдання. Крім того, студенти обмінюються інформацією з іншими групами щодо результатів зробленої роботи, і це в свою чергу забезпечує поточний контроль. Цей етап завершується тим, що студенти розподіляють між собою обов'язки щодо підготовки презентації для досягнення поставленої мети проєкту та власне готують презентації.

- 3) **Презентаційний.** На цьому етапі після виваженої підготовки студенти у своїх групах презентують кінцевий продукт і уважно дивляться презентації кінцевих продуктів, які представляють інші групи, ставлять запитання.
- 4) **Підсумковий.** На цьому етапі відбувається рефлексія студентів щодо виконаних проєктів. Студенти оцінюють як роботу своєї групи, так і інших. Викладач також проводить підсумковий контроль, оцінюючи як кінцевий продукт проєкту, так і роботу студентів загалом.

Зазначимо також, що згідно з «методичною типологією проєктів у навчання іноземних мов» (Устименко, 2016b, с. 351) розроблений нами **проєкт є:**

- 1) за домінуючим видом діяльності учасників і видом кінцевого продукту – **інформаційно-дослідницьким;**
- 2) за структурою – **простим;**
- 3) за предметно-змістовою галуззю – **міжпредметним;**
- 4) за характером координації з боку викладача – **з відкритою (явною) координацією;**
- 5) за характером контактів учасників – **внутрішнім (внутрішньо-аудиторним);**
- 6) за тривалістю – **короткочасним;**
- 7) за кількістю учасників – **груповим;**
- 8) за опорою на підручник англійської мови – **без опори на підручник;**
- 9) за способом спілкування з носіями англійської мови – **спілкування через автентичні тексти.**

Далі ми представимо безпосередньо розробку проєкту, який спрямований на формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЄКТ «WHY ARE WE FASCINATED BY MOVIES?»

ДЛЯ СТУДЕНТІВ 2-ОГО КУРСУ

Мета проєкту: проаналізувати, чому людей захоплює кіно.

Проектний продукт: доповідь у формі усної і мультимедійної презентації.

Формат вступного мотивувального заходу (entry event): обговорення проблемної ситуації з групою.

Проблемно-дослідницьке питання (driving question): Why are we fascinated by movies?

Проектне завдання (project task): Collaborate in groups of 3 to explore the reasons behind people's fascination with movies, think about them and share your perspectives on why people are fascinated by movies. Create presentation slides and develop a script for your presentation. Give your presentation to the entire group.

ВПРАВИ І ЗАВДАННЯ ПРОЄКТУ

Підготовчий етап

Опис проблемної ситуації (entry event):

Ex. 1.

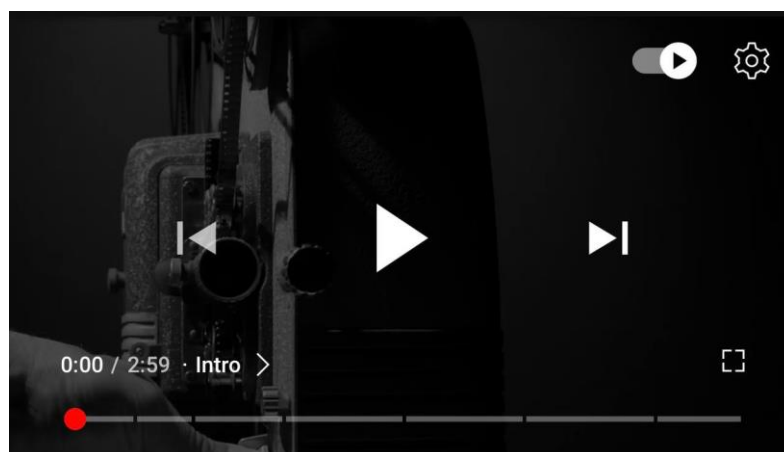
Teacher: Dear students, let's immerse ourselves in the captivating world of the seventh art! The love for watching movies is a universal and enduring aspect of human culture. From the silent films of the early 20th century to the high-tech blockbusters of today, the magnetic pull of the screen has held its sway over people of all ages and backgrounds. By the way, **do you think movies play a significant role in influencing our society?** (Students answer) **How often do you watch movies during the week/month?** (Students answer)

Ex. 2.

Teacher: In fact, for many people, the movie goes beyond mere entertainment; it becomes a profound and overwhelming experience. It serves as a portal to a variety of emotions, offering a lens through which people explore, reflect, and engage with the particularities of the human being. Students, **in your opinion, what role do movies play in providing entertainment?** (Students answer) **Are there specific emotions or experiences that people seek through watching movies?** (Students answer)

Ex. 3.

Teacher: Now let's watch a short video (*див. пус. 2.1*) that will provide insights into the reasons why, despite the myriad of opportunities and entertainments available in today's world, we continue to engage in watching movies.

Why Do We Watch Movies?

Рис. 2.1. (Cinema Beyond Entertainment, 2016, 11 вересня)

Teacher (after watching): The author of the video says that in general we watch movies because they can make us experience moments that are outside our everyday lives. And, on the other hand, movies aid us in gaining a deeper understanding of human nature. **Do you agree with the opinion of the author of this video? Do you think that filmmakers intentionally use movies as a means to explore and comment**

on human nature? (Students answer) **In what way can movies depict and explore different aspects of human behaviour?** (Students answer)

Ex. 4.

Teacher: As you see, this issue «why we are fascinated by movies» can be examined from various perspectives. **Throughout this project**, which will cover **4 classes**, you will delve deeper into the issue and analyze why people are fascinated by movies. So, **who wants to say what is the driving question and purpose of our project?** (Students answer)

Teacher: Absolutely! Moreover, **your project task** will be to collaborate in groups of 3 to explore the reasons behind people's fascination with movies, think about them and then share your perspectives on why people are fascinated by movies. So, as a result, in your groups you will prepare a presentation on the following topic «Why are we fascinated by movies?» and give it to the entire group.

Ex. 5.

Teacher: Look at these scenes from popular movies (*дуб. пус. 2.2, 2.3*) and imagine what happens next. Complete the given scenarios and brainstorm additional ones. Let's do it one by one. Pay attention to your groupmates' contributions to ensure a logical flow as we proceed through each scenario (Wildman, 2020).

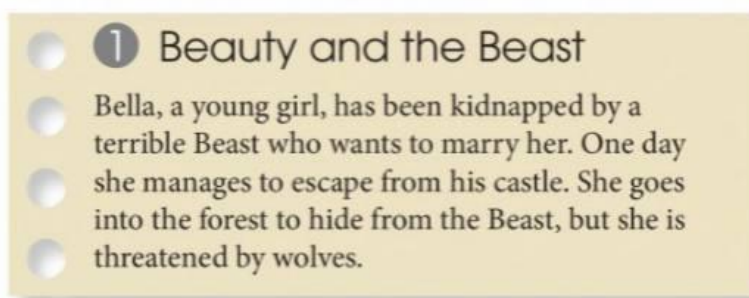

Рис. 2.2. (Wildman, 2020, с. 62)

- 1) If Bella screams/ does not scream for help, ...
- 2) If the wolves attack her, ...
- 3) If she was not afraid of the Beast, ...
- 4) If she had a weapon, ...
- 5) If..., ...

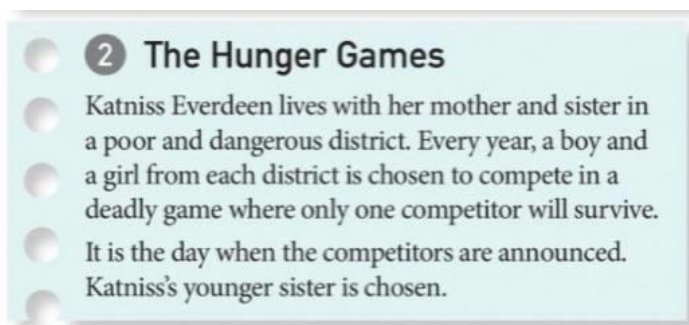

Рис. 2.3. (Wildman, 2020, с. 62)

- 1) If Katniss's sister competes in the game, ...
- 2) If they try to run away before the game starts, ...
- 3) If Katniss replaced her sister, ...
- 4) If her family was not poor, ...
- 5) If..., ...

Ex. 6.

Teacher: After reading the given excerpt from the article (*див. рис. 2.4*), determine the reasons why the majority of individuals appreciate positive endings in movies. Share your personal preference regarding the kind of ending you favour and describe your emotional reaction while watching a movie with a happy/tragic/etc. ending.

Today Hollywood movies often have happy endings. Before movies are released in theaters, they are usually shown to test audiences. If the test audience doesn't like the ending of the movie, the director will change it. Think about recent blockbusters: how would the audience have reacted to *Jurassic World* if everyone had been eaten by dinosaurs? Would people have enjoyed *Frozen* if Elsa hadn't been saved by Anna? If people liked sad endings, there would be a lot more of them.

Many of us watch movies to escape from reality; happy endings help us forget about our problems for a while. Even Shakespeare wrote more comedies than tragedies! However, happy endings weren't always so popular. The ancient Greeks, for example, preferred tragic endings. They believed that tragedy had more value because it taught us about the consequences of our actions. In other words, we'll probably learn more about life if we watch a tragedy. Research shows that watching tragic or sad movies can actually make people happier, because it makes us feel better about our own lives.

Рис. 2.4. (Wildman, 2020, с. 62)

Ex. 7.

Teacher: Look at the picture and read the caption (*див. рис. 2.5*). Take turns saying why people like this type of movie. Listen carefully to your groupmates to introduce fresh ideas.

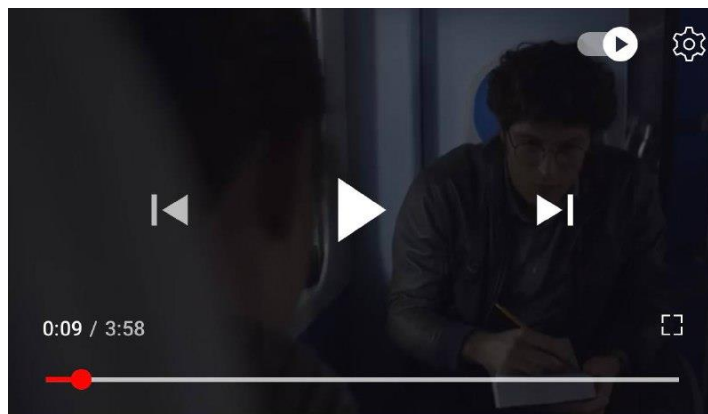
This iconic scene comes from the silent movie *Safety Last!* (1923).

Рис. 2.5. (The Guardian, 2023, 23 березня)

Ex. 8.

Teacher: Let's watch a video (*див. рис. 2.6*) made in the style of a brief silent film depicting the daily encounters of a man and a woman aboard a train as they journey to different destinations.

Silent Love

Рис. 2.6. (Codcast Channel, 2014, 3 грудня)

Teacher (after watching): Students, do you think that silent romantic movies still captivate modern audiences? Did you grasp the plot despite the absence of any spoken words? How were you able to understand the story? What elements contributed to your comprehension? (Students answer)

Ex. 9.

Teacher: Picture yourself attending an international conference where diverse artistic subjects are under discussion. Convey your viewpoint on silent films through a brief monologue, adhering to the outline.

- 1) Do many people still enjoy silent movies?
- 2) What factors contribute to the allure of silent movies?
- 3) How do universal themes and simplicity of storytelling contribute to their charm?
- 4) What is the significance of visual techniques in silent movies?
- 5) How does music complement the visuals and contribute to emotional depth in silent movies?

Виконавчий етап

Ex. 10.

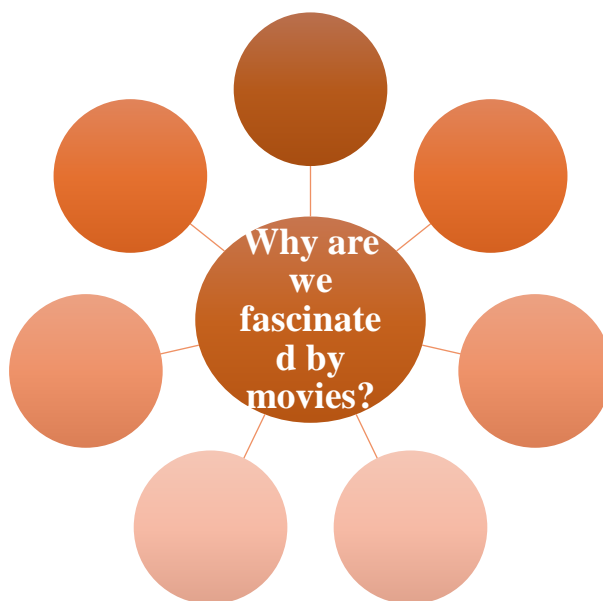
Teacher: Students, now split into 4 groups. So, there will be 3 groups of 3 students, and 1 group of 4 students. Great! In your groups, you are going to read articles and watch videos to explore more deeply the issue of why people are fascinated by movies. I will guide you with certain links (*див. табл. 2.1*), but also do your own research online to find additional information on the issue. While you are reading and watching, *create a mind map* encompassing crucial information. In the center, put a question «Why are we fascinated by movies?»; in other bubbles write the key concepts you discovered doing your research.

Таблица 2.1.

Online resource links

Articles	Videos
<ul style="list-style-type: none"> • https://www.highonfilms.com/why-do-we-love-movies/ 	<ul style="list-style-type: none"> • https://m.youtube.com/watch?v=8VkyJGMbZ0
<ul style="list-style-type: none"> • https://brilliantio.com/why-is-film-important-to-society/ 	<ul style="list-style-type: none"> • https://m.youtube.com/watch?v=SiCRx2cjdYA
<ul style="list-style-type: none"> • https://www.linkedin.com/pulse/why-do-we-watch-movies-source-pure-unadulterated-escapism-potluri 	<ul style="list-style-type: none"> • https://m.youtube.com/watch?v=K6jBdS1PN9Y
<ul style="list-style-type: none"> • https://www.theatlantic.com/entertainment/archive/2014/09/rewinding-rewatching-and-listening-on-repeat-why-we-love-re-consuming-entertainment/379862/ 	<ul style="list-style-type: none"> • https://m.youtube.com/watch?v=gKe5IXqxZD4
<ul style="list-style-type: none"> • ... 	<ul style="list-style-type: none"> • ...

A sample of what a mind map should look like:

Ex. 11.

Teacher: Continue working in your groups. Prepare a concise speech regarding your research findings to present crucial points to other groups. Use your mind map from the previous exercise to do it.

Ex. 12.

Teacher: Collaborate within your groups. As you remember, each group has to create a presentation on why people are fascinated by movies. Before doing this, compile a task list outlining what needs to be accomplished. Subsequently, fill in the *Who?* and *When?* columns (див. табл. 2.2).

Таблиця 2.2.

Task list

Task	What?	Who?	When?
1			
2			
3			

...			
-----	--	--	--

Ex. 13.

Teacher: Keep working in your groups. Picture yourself and your students delving into the topic of "Art." As future teacher, your task is to get ready for the lesson. Among other tasks, you have to create a presentation addressing the question, "Why are we fascinated by movies?" with the aim of conveying essential points to your students. Adhere to a well-defined structure and logical sequence of ideas while presenting and defending your theses. Furthermore, before you start, consider the provided tips on delivering an effective public presentation (*див. рис. 2.7-2.11*) (*див. Додатки А, Б*). They will help you greatly.

Introduction	
Expressing purpose	My purpose/objective/aim today is ... What I would like to do this morning is ... The subject of my presentation is ... The theme of my talk is ...
Signposting	This talk is divided into four/two/three parts: firstly, ... etc. Let me begin with/To start with/Firstly, I'd like to look at ... Then/Secondly, I'll be talking about ... Thirdly, ... My fourth point will be about ... Finally, I'll be looking at ...
Inviting questions	If anyone has any questions, please feel free to interrupt me at any time. Please, stop me at any time if you have any questions.
Discouraging questions	I'd ask you to save your questions for the end. I'll be happy to answer any questions you have at the end of my presentation.

Рис. 2.7. (Устименко & Коваленко, 2014, с. 28)

Main body	
Moving on	Let's now move on to/turn to ... I now want to go on to ... I'd like to move on to/turn to ... So far we have looked at Now I'd like to ...
Giving examples	Now let's take an example. Let me give you an example. To illustrate this ... Such as ... For instance ...
Summarising	What I'm trying to say is ... Let me just try and sum that up before we move on to ...
Using visual aids	I'd like to illustrate this by... I'd like you to look at this ... Let me show you ... As you can see ... Let's have a look at ... Let's look at ... If you look at the screen, you'll see ... This table/diagram/chart/slide shows ... On the right/left you can see ...

Рис. 2.8. (Устименко & Коваленко, 2014, с. 29)

Conclusion	
Summing up	So, to sum up, ... To summarise, ... To recapitulate ... Let me now sum up, ...
Concluding	Let me end by saying ... I'd like to finish by emphasizing ... In conclusion, I'd like to say ... I'm going to conclude by saying that ...
Making a recommendation (optional)	So, what I would suggest is that we ... So, I would recommend that ...
Questions	If you have any questions or comments, I'll be happy to answer them. If there are any questions, I'll do my best to answer them. Are there any more questions?
Closing	Thank you for your attention/time. Thank you for listening. Thank you very much.

Рис. 2.9. (Устименко & Коваленко, 2014, с. 29)

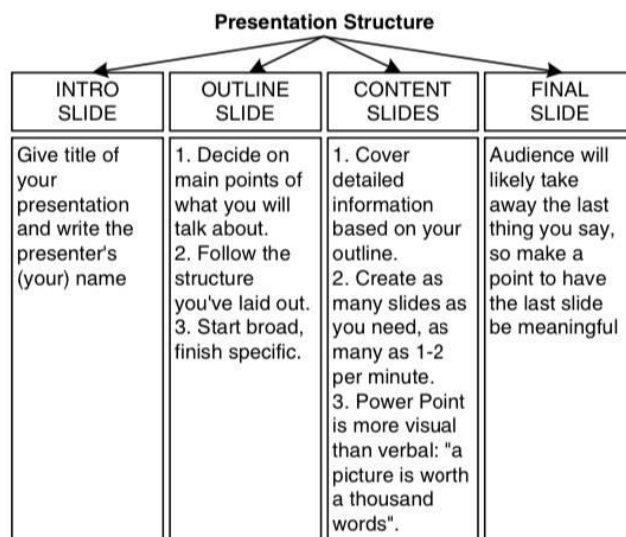

Рис. 2.10. (Устименко & Коваленко, 2014, с. 29)

Tips on creating a power point presentation

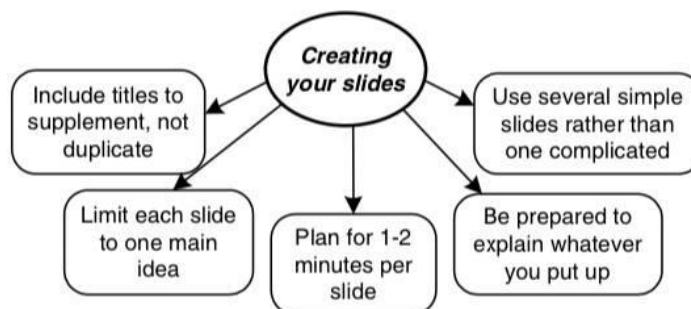

Рис. 2.11. (Устименко & Коваленко, 2014, с. 29)

Презентаційний етап

Ех. 14.

Teacher: Give your presentation to the entire group and listen carefully to other presentations. While listening, save some questions for Q&A session.

Підсумковий етап

Ех. 15.

Teacher: In your groups, engage in a discussion about the projects that have been presented by the other groups and express your views about them. Adhere to the following plan:

- 1) Did the project presentation effectively achieve its goals?
- 2) Was there a clear and coherent structure to the presentation?
- 3) What fresh perspectives or knowledge did you acquire from the project?
- 4) What were the strengths of the project?
- 5) What were the shortcomings of the project? How could it be improved?

Ex. 16.

Teacher: Now, I suggest you reflect on your group projects and participate in a discussion about them.

- 1) What new information did you learn during the project?
- 2) Do you consider your presentation a success? Why or why not?
- 3) Are there any shortcomings in your presentation? If so, what are they?
- 4) In what ways did your efforts contribute to the success of your group?
- 5) What caused difficulties while working in a group?
- 6) What new skills have you developed?
- 7) What other areas would you like to explore?

2.3. Модель освітнього процесу з використанням проєкту «Why are we fascinated by movies?»

Дослідницьке завдання цього підрозділу полягає у представленні моделі освітнього процесу з використанням проєкту «Why are we fascinated by movies?».

Розроблений нами проєкт для формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні буде ефективним за умови представлення моделі освітнього процесу з його використанням. Дослідниця Черниш (2015) розглядає **модель** як образ навчально-педагогічного процесу та складну систему, що включає в себе елементи та блоки, які спрямовані на формування у студентів відповідної компетентності. При створенні моделі необхідно брати до уваги кілька ключових факторів, як-от: *навчальну дисципліну, тематику, мету навчання, об'єкт і суб'єкти навчання, зміст і засоби навчання, обсяг і розподіл часу на аудиторну та самостійну позааудиторну роботу* (Гудима, 2018).

Наша модель освітнього процесу реалізується в межах **навчальної дисципліни** «Практика усного і писемного мовлення англійської мови» в рамках **теми** «Theatre and Arts» протягом першого семестру 2-ого курсу навчання студентів.

У нашому дослідженні основною **метою навчання** є формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні з використанням проєктної технології.

Об'єктом навчання є процес формування професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні майбутніх учителів.

Суб'єктами навчання є студенти 2-ого курсу спеціальності 014 Середня освіта Київського національного лінгвістичного університету, які навчаються за освітньою програмою «Іноземні мови та літератури, методика навчання іноземних мов і зарубіжної літератури (англійська мова і друга західноєвропейська мова)».

Зміст навчання включає вправи та завдання проєкту «Why are we fascinated by movies?» для формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні.

Засобами навчання в межах проєкту виступають автентичні статті, відеоматеріали та різноманітні опори (структурно-мовленнєва схема, картинка, план висловлювання, таблиці тощо).

Згідно з робочою програмою навчальної дисципліни «Практика усного і писемного мовлення англійської мови» для студентів 2 курсу (2022), на практичні заняття відведено **204 години**, а на самостійну роботу – **186 годин**. Загалом студенти мають 2 практичні заняття з цієї дисципліни на тиждень, що становить 2 години та 40 хвилин.

Модель освітнього процесу з використанням проєкту «Why are we fascinated by movies?» реалізується протягом **3 практичних занять і самостійної позааудиторної роботи** студентів, а також передбачає виконання студентами проєкту у 4 етапи. Схематично це представлено у таблиці 2.3.

Таблиця 2.3.

Форма навчання	Зміст роботи	Засоби навчання
Практичне заняття 1.	Виконання вправ підготовчого етапу проєкту (див. <i>ex. 1-9</i>).	Тематичні відео; невеликі сценарії до фільмів; опори у вигляді структурно-мовленнєвих схем; уривок з тематичної статті; тематична картинка та заголовок до неї; опора: план висловлювання у вигляді запитань.

Продовження табл. 2.3.

Самостійна позааудиторна робота 1.	Виконання вправ виконавчого етапу проєкту (див. <i>ex. 10-12</i>).	Тематичні статті та відео; опора у вигляді ментальної мапи (mind map); опора у вигляді таблиці для заповнення «Task list».
Практичне заняття 2.	Перевірка виконання вправ 11-12 виконавчого етапу проєкту (див. <i>ex. 11-12</i>).	Таблиця для заповнення «Task list».
Самостійна позааудиторна робота 2.	Виконання 13 вправи виконавчого етапу проєкту (див. <i>ex. 13</i>).	Опори у вигляді навчальних підказок щодо успішної підготовки публічної презентації.
Практичне заняття 3.	Виконання вправ презентаційного та підсумкового етапів проєкту (див. <i>ex. 14-16</i>).	Опитувальники для взаємоаналізу та самоаналізу проєктної діяльності.

Вважаємо за потрібне охарактеризувати модель освітнього процесу з використанням проєкту «Why are we fascinated by movies?» детальніше.

Комплекс вправ і завдань проєкту розроблений відповідно до 3 етапів розвитку вмінь монологічного мовлення (див. *підрозділ 2.1.*). Усі вправи виконуються студентами послідовно як в процесі аудиторної, так і позааудиторної роботи. Виконані студентами завдання поза аудиторією перевіряються під час практичних занять.

Під час **першого практичного заняття** реалізується підготовчий етап проекту. Вправи та завдання виконуються в аудиторії. Спочатку відбувається презентація проблемної ситуації (entry event). Перші три вправи проекту (*див. ex. 1, ex. 2, ex. 3*) спрямовані на введення студентів у контекст і тему проекту. Викладач спрямовує зусилля, щоб зацікавити студентів, до того ж ці вправи заохочують їх до висловлювань у монологічній формі та обговорення проблемної ситуації проекту. Разом з викладачем студенти визначають мету проекту та проблемно-дослідницьке питання (driving question), також студенти дізнаються скільки часу буде тривати проєкт і яке перед ними стоїть проєктне завдання (project task) (*див. ex. 4*).

Вправи 5-8 відповідають першому етапу формування компетентності у монологічному мовленні та мають на меті навчити студентів об'єднувати зразки мовлення рівня фрази в понадфразову єдність. Вправи 5 і 7 (*див. ex. 5, ex. 7*) – це вправи на **приєднання**, тобто продукована студентом фраза приєднується до тієї, що висловлюється іншим студентом. Висловлювання кожного студента є на рівні фрази, але, коли воно приєднується до попереднього, це висловлювання стає понадфразовим. Зокрема, у 5 вправі студенти мають прочитати невеликі сценарії до фільмів та доповнити їх по черзі фразами, користуючись при цьому структурно-мовленнєвими схемами. У 7 вправі студенти також по черзі висловлюють свою думку, приєднуючи фрази один одного, спираючись при цьому на картинку та заголовок до неї.

У свою чергу вправи 6 і 8 (*див. ex. 6, ex. 8*) – це вправи на **об'єднання**, коли різні за структурою зразки мовлення рівня фрази об'єднуються у висловлювання на рівні понадфразової єдності. Студенти визначають послідовність фраз у своїх висловлюваннях (3-4 фрази) на основі інструкції до вправи, яку надає викладач. У 6 вправі студенти висловлюють свої думки після прочитання невеликого уривку статті з автентичного підручника, а у 7 вправі – після перегляду тематичного відео.

9 вправа (*див. ex. 9*), остання вправа цього етапу, відповідає другому етапу формування компетентності у монологічному мовленні та має на меті навчити студентів будувати **мінімонологи**. Мовлення студентів не детермінується, а лише мотивується і спрямовується за допомогою комунікативного завдання. Також викладач надає студентам часткову вербальну опору, а саме: план висловлювання у вигляді запитань, що забезпечує більшу зв'язність і логічність висловлювань студентів.

Перше практичне заняття завершується тим, що студенти отримують завдання на самостійну позааудиторну роботу з виконавчого етапу проєкту (*див. ex. 10, ex. 11, ex. 12*). Студенти починають працювати у невеликих групах, тим самим кожен учасник групи може запропонувати свій внесок, студенти розвивають комунікативні навички та навички взаємодії, вчаться працювати разом і вирішувати конфлікти. До того ж у такий спосіб реалізується підготовка до реального життя, адже груповий проєкт відображає робоче середовище, де співпраця і колективна робота є дуже важливими.

Під час виконання 10 вправи (*див. ex. 10*) студенти можуть читати статті та дивитися відео з питання проєкту, які їм надав викладач. Крім того, вони самостійно знаходять додаткову інформацію для вирішення проблеми проєкту. Важливо, що виконуючи вправу, студенти вчаться збирати, аналізувати та структурувати інформацію. У своїй групі вони також створюють опору у вигляді ментальної мапи для наступного завдання, яка допоможе їм підготувати виступ у формі монологу. Варто зазначити, що на виконавчому етапі викладач загалом виступає у ролі координатора та фасилітатора, він надає студентам зразок того, який вигляд може мати ментальна мапа та ділиться зі студентами посиланнями на статті та відео з теми. Проте, студенти мають право використовувати будь-які інші джерела, які відповідають темі та меті проєкту. Участь викладача обмежується **скаффолдингом** (Устименко, 2021), тобто він надає студентам підтримку та навчальні орієнтири, але при цьому студенти можуть вільно приймати рішення. Відомо, що проєктна діяльність сприяє самостійності

студентів, вони здійснюють дослідження, розробляють ідеї і виконують завдання без керівництва з боку викладача. Робота над проектом вимагає від студентів власної ініціативи та вміння працювати над завданнями незалежно.

Під час **другого практичного заняття** перевіряється виконання студентами 11-12 вправ (*див. ex. 11, ex. 12*). На це виділяється певна частина заняття. В 11 вправі студенти мають підготувати невелику доповідь в усній формі щодо ключових моментів їхнього дослідження, спираючись на ментальну мапу, яку вони створювали разом в групі. Це впливає на обмін інформацією з теми проекту між усіма студентами, що сприяє розширенню знань і отриманню різноманітних поглядів на проблемно-дослідницьке питання проекту. До того ж викладач може оцінити виконану студентами за цей час роботу. З 12 вправи починається безпосередня підготовка до презентації кінцевих продуктів проекту. Знаючи проектне завдання, студенти розподіляють між собою обов'язки й узгоджують часовий термін, до якого кожен учасник своєї групи має виконати конкретне завдання. При цьому студенти вносять необхідну інформацію у таблицю, з якою ознайомлюється викладач. На нашу думку, колективна відповідальність стимулює студентів до кращої підготовки і мотивує їх до досягнення кінцевої мети. Крім того, розподіл завдань між усіма учасниками групи може полегшити їх виконання і зменшити навантаження на студентів, що дасть їм змогу творчо та креативно проявити себе у повній мірі. Ба більше, студенти розвивають надважливу здатність до самоорганізації, плануючи свій час і керуючи ним.

Друге практичне заняття завершується тим, що студенти отримують конкретне комунікативне завдання щодо своїх кінцевих продуктів проекту – презентацій, яке мотивує їхнє висловлювання і спонукає їх до участі в мовленнєвій діяльності (*див. ex. 13*). 13 вправа відповідає третьому етапу формування компетентності у монологічному мовленні та має на меті навчити студентів продукувати **монолог-міркування** текстового рівня. Як правило, на цьому етапі формування компетентності у монологічному мовленні опори не використовуються, проте, вважаємо доцільним, що під час проектної діяльності

викладач надає скаффолдинг студентам щодо підготовки успішних публічних презентацій. Зокрема, це навчальні підказки у вигляді таблиць щодо ключових слів, які студенти можуть використовувати у вступній, основній і заключній частині презентації; а також щодо структури мультимедійної презентації і створення слайдів.

Під час **третього практичного заняття** реалізуються презентаційний і підсумковий етапи проєкту (*див. ex. 14, ex. 15, ex. 16*). Студенти у своїх групах представляють кінцеві продукти – презентації. Після кожної презентації студенти та викладач можуть ставити запитання. Ті студенти, які презентують продукт, повинні відповідати на них, використовуючи знання, отримані в процесі роботи над проєктом. Презентаційний етап дозволяє студентам не лише продемонструвати свої знання і навички, але й практикувати вміння ефективно спілкуватися і аргументувати свої ідеї перед аудиторією, що у свою чергу сприяє розвитку критичного мислення. Після презентаційного етапу відбувається рефлексія студентів як щодо інших групових проєктів, так і щодо власного. Вправа 15 націлена на те, щоб студенти у своїх групах обговорили побачені проєкти та висловили свою думку щодо них, користуючись опитувальником, який надає викладач. У такий спосіб студенти взаємооцінюють проєкти один одного. Вправа 16 має на меті загальне обговорення, де кожен студент може поділитися своїми відчуттями щодо виконаного проєкту, відбувається самооцінювання. Студенти висловлюються на тему того, що нового вони дізналися, виконуючи проєкт; чи вважають вони свою презентацію успішною (якщо так, то чому; якщо ні, то чому); чи є недоліки кінцевого продукту (якщо є, то які); як особисто вони посприяли груповій роботі; що викликало труднощі під час роботи у групі; які нові навички та вміння вони розвинули, працюючи над проєктом; які б інші проблемно-дослідницькі питання вони б хотіли вирішити, виконуючи проєктні завдання.

Викладач також оцінює роботу студентів над проєктом і його кінцевий продукт. Він робить це згідно з певними критеріями, які повідомляються

студентам ще на початку проектування. По-перше, це повністю відповідає суб'єкт-суб'єктним стосункам викладача та студентів у проєктному навчанні, а, по-друге, студенти виступають активними учасниками не тільки процесу роботи над проєктом, але й оцінювання його результатів (Устименко, 2018а). У нашому дослідженні ми керуємося **критеріями оцінювання** діяльності студентів і кінцевого продукту, які пропонує дослідниця Устименко (2017а). У свою чергу вони охоплюють наступні параметри:

- 1) **кінцевий продукт проєкту** (структура, дизайн, інформаційне наповнення, якість вирішення проблемно-дослідницького питання, аргументованість і переконливість);
- 2) **якість тексту проєкту** (глибина аналізу, повнота освітлення проблеми, послідовність, логічність, правильність мовного оформлення);
- 3) **якість публічної презентації** (артистизм, зміст і ступінь впливу на слухачів);
- 4) **внесок кожного учасника групи в роботу над проєктом** (якість виконаних завдань, ступінь оригінальності, творчості);
- 5) **ефективність комунікації в групі та з викладачем** (якість спілкування, співпраця, взаємопідтримка, лідерські якості учасників, взаємодія проєктного колективу);
- 6) **розвиток умінь монологічного мовлення**, які стали результатом проєктної діяльності.

Варто зауважити, що проєктне навчання не підпадає під формальні рамки оцінювання. Оцінка в проєктній діяльності студентів виставляється не на основі окремих завдань чи тестів, вона є динамічною і включає якість роботи студентів протягом усього процесу виконання проєкту (Reverdy, 2013b). Погоджуємося з думкою дослідниці Устименко (2017а), що *діагностична функція* є головною функцією контролю у проєктному навчанні, адже основним є надання студентам зворотного зв'язку, а не виставлення оцінок. Ця функція спрямована на допомогу студентам усвідомити свої навчальні досягнення, а також ті аспекти вивчення

іноземної мови, над якими потрібно додатково працювати. Крім того, *розвивальна функція* контролю також важлива, оскільки оцінювання має більш описовий характер, а не фактичний, і грає роль каталізатора для розвитку студентів. Студенти в основному оцінюють свої досягнення завдяки самоспостереженням і взаємодії з іншими учасниками проєктної діяльності. Під час цього процесу їх самостійність зростає, вони можуть впливати на власну навчальну діяльність, досліджувати свої якості та вміння. Ба більше, учні розвивають свої рефлексивні вміння, які дають можливість оцінити результати не лише своєї проєктної роботи та власний внесок у групову роботу, але й результати інших учасників проєктного колективу.

Отже, ми представили модель освітнього процесу з використанням проєкту «Why are we fascinated by movies?». Ми визначили поняття «моделі», охарактеризували її згідно з ключовими факторами та детально описали те, як саме реалізуються вправи та завдання проєкту протягом 3 практичних занять і самостійної позааудиторної роботи студентів.

Висновки до розділу 2

У цьому розділі ми проаналізували підручник для 2-ого курсу на предмет формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні засобами проєктної технології. Аналіз підручника «A Practical Guide to Learning English» (Аксьонова & Воскрес, 2012), за яким здійснюється навчання студентів 2-ого курсу, показав, що цей підручник не є релевантним для формування професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні майбутніх учителів, оскільки містить недостатню кількість вправ, які не відповідають 3 етапам розвитку вмінь у монологічному мовленні. Крім того, у даному підручнику відсутні опори для навчання монологічного мовлення, а також практичні розробки проєктів, які могли б забезпечити цілеспрямований і послідовний розвиток вмінь монологічного мовлення майбутніх учителів. Це підкреслило потребу в необхідності створення власного проєкту.

Ми представили розробку навчального проєкту «Why are we fascinated by movies?» для формування професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні майбутніх учителів. Цей проєкт є інформаційно-дослідницьким, простим, міжпредметним, з відкритою (явною) координацією, внутрішнім (внутрішньо-аудиторним), короткочасним, груповим, без опори на підручник, спілкування з носіями англійської мови здійснюється через автентичні тексти. До того ж навчальний проєкт включає 4 етапи: підготовчий, виконавчий, презентаційний і підсумковий. Студенти працюють у невеликих групах, де вирішують проблемно-дослідницьке питання проєкту, а також готують кінцевий проєктний продукт – доповідь у формі усної і мультимедійної презентації. Вправи проєкту спрямовані на формування у них професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні. У результаті студенти навчаються взаємодіяти, організовувати свою діяльність,

бути самостійними, проявляти творчість тощо, виконуючи вправи та завдання проекту.

Ми також представили модель освітнього процесу згідно з робленим проектом «Why are we fascinated by movies?», визначивши поняття «моделі» та описавши її відповідно до ключових факторів. До того ж ми висвітлили те, як саме під час навчання студентів реалізуються вправи та проектні завдання. Процес навчання відбувається протягом 3 практичних занять і самостійної позааудиторної роботи студентів. Всі вправи студенти виконують послідовно. Ці вправи відповідають 4 етапам проекту та 3 етапам розвитку вмінь монологічного мовлення. Вправи та завдання проекту, які призначені для самостійного виконання поза аудиторією, перевіряються викладачем на практичних заняттях. Крім того, ми визначили особливості оцінювання проектної роботи студентів і їхніх кінцевих продуктів. Важливим є те, що основна функція контролю в проектному навчанні полягає не в фактичному виставленні оцінок, а у рефлексії студентів і надання їм зворотного зв'язку. Це допомагає студентам зрозуміти власні навчальні досягнення і виділяти ті аспекти, над якими слід більше працювати.

РОЗДІЛ 3. ПРОБНЕ НАВЧАННЯ З ПЕРЕВІРКИ ЕФЕКТИВНОСТІ МЕТОДИКИ ФОРМУВАННЯ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В АНГЛІЙСЬКОМУ МОНОЛОГІЧНОМУ МОВЛЕННІ З ВИКОРИСТАННЯМ ПРОЄКТНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ

Дослідницьке завдання цього розділу полягає у проведенні пробного навчання з метою перевірки ефективності методики формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні з використанням проєктної технології і наданні методичних рекомендацій щодо формування відповідної компетентності з використанням проєктної технології.

3.1. Підготовка пробного навчання

Для оцінки ефективності методики навчання, запропонованої нами у попередньому розділі, і розгляду раціональності її впровадження у навчальний процес, слушним стало проведення пробного навчання згідно з наступними фазами: *організації, реалізації, констатації і інтерпретації*.

Пробне навчання проводилося у 1 семестрі з 27 вересня по 25 жовтня 2023-2024 навчального року протягом виробничої педагогічної практики з англійської мови.

Метою пробного навчання було перевірити ефективність розробленої методики формування професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні майбутніх учителів з використанням проєкту «Why are we fascinated by movies?».

Для досягнення мети пробного навчання ми мали вирішити наступні **завдання:**

- 1) розробити гіпотезу пробного навчання;
- 2) укласти анкету для студентів 2-ого курсу та здійснити анкетування студентів з метою визначення їхнього ставлення до проєктної технології навчання і з'ясування їхніх потреб;
- 3) розробити навчальний проєкт «Why are we fascinated by movies?» для формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні, спланувати та реалізувати проєктну діяльність;
- 4) запропонувати критерії оцінювання рівня сформованості професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні майбутніх учителів;
- 5) розробити тести для вхідного та вихідного зрізів і на їхній основі провести тестування студентів 2-ого курсу з метою визначення їхніх рівнів сформованості професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні на початку та в кінці пробного навчання;
- 6) проаналізувати та інтерпретувати результати пробного навчання;
- 7) надати методичні рекомендації щодо використання проєктної технології навчання для формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні.

Ми сформулювали **гіпотезу**, яка полягала у тому, що формування професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні студентів 2-ого курсу буде ефективним за умови використання розробленого проєкту «Why are we fascinated by movies?».

Пробне навчання проводилося під час практичних занять з **навчальної дисципліни** «Практика усного і писемного мовлення англійської мови» в межах **теми** «Theatre and Arts», що повністю відповідає робочій програмі навчальної дисципліни «Практика усного і писемного мовлення англійської мови» для

студентів 2 курсу (2022). У пробному навчанні взяло участь **13 студентів** Київського національного лінгвістичного університету, групи СОа 06-22, філологічного факультету освітніх технологій, спеціальності 014 Середня освіта, освітньої програми «Іноземні мови та літератури, методика навчання іноземних мов і зарубіжної літератури (англійська мова і друга західноєвропейська мова)».

Перед початком пробного навчання ми провели анкетування студентів (*див. Додаток В*) для виявлення їхнього ставлення до навчання за допомогою проектною технології і визначення їхніх потреб. Результати анкетування дозволили нам з'ясувати, що загалом усі студенти розуміють, що таке проєкт. Проте, вони недостатньо обізнані щодо особливостей проектною діяльності, етапів її реалізації і взаємодії з викладачем протягом виконання проєкту. Це зумовлено тим, що часто викладачі пропускають підготовчий і виконавчий етапи роботи над проєктом, а переходять одразу до презентаційного та виконавчого, повідомляючи студентам конкретне проєктне завдання, не беручи до уваги інтереси студентів щодо створення кінцевого продукту проєкту. На це вказують відповіді 69% респондентів. Крім того, 85% опитаних студентів зазначили, що виконували проєкти з англійської мови вкрай рідко.

Анкетування також дало нам розуміння того, якому типу проєкту студенти наразі надають перевагу та яку тему їм було б цікаво детальніше дослідити в межах загальної теми «Theatre and Arts» згідно з робочою програмою навчальною дисципліни. Більшість опитуваних студентів обрали тему проєкту, яка пов'язана з кіно (85%), кінцевий проєктний продукт у вигляді презентації (77%) і групову діяльність (62%). Також майже всі респонденти надали перевагу Інтернет-ресурсам під час роботи над проєктом (92%).

Крім того, значна кількість студентів (70%) вказали на те, що саме пошук, аналіз і систематизація необхідної інформації викликають у них найбільші труднощі під час роботи над проєктом. Це пов'язано з тим, що в інформаційному світі студенти мають доступ до величезної кількості інформації. Переглядаючи різні джерела, студенти часто губляться в потоці цієї інформації і не можуть з нею

впоратися. До того ж респонденти пояснювали свій вибір тим, що іноді їм важко знайти мотивацію для аналізу та систематизації інформації, якщо завдання не виглядає для них захоплюючим і корисним. Ба більше, завантаженість навчальними завданнями та особистими зобов'язаннями іноді залишає їх з обмеженим часом й енергією для ефективного пошуку інформації і роботи з нею.

Отже, на основі отриманих даних ми розробили проєкт «Why are we fascinated by movies?» (див. розділ 2) для формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні, який студентам 2-ого курсу було б цікаво виконувати як під час практичних занять, так і самостійної позааудиторної роботи, та який відповідає їхнім потребам.

3.2. Хід і результати пробного навчання

Під час пробного навчання нами було проведено вхідне та вихідне тестування студентів групи СОа 06-22 для визначення їхнього рівня сформованості професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні на початку та в кінці пробного навчання.

Метою вхідного тестування було установити рівень сформованості професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні студентів групи СОа 06-22 на початку пробного навчання. Завдання для вхідного тестування ми розробили з теми «Mass Media», яку студенти опанували перед темою «Theatre and Arts». Студенти мали продукувати монолог-міркування текстового рівня згідно із запропонованими викладачем комунікативною ситуацією і комунікативним завданням. Максимальну кількість балів (5) студенти мали змогу отримати за кожний критерій оцінювання, після чого ми підраховували середній бал студентів (*див. табл. 3.1*). Для оцінювання рівня сформованості професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні студентів 2-ого курсу, ми використовували критерії оцінювання, які представлені у робочій програмі навчальної дисципліни «Практика усного і писемного мовлення англійської мови» для студентів 2 курсу (2022).

Вхідне тестування

Teacher: *Students, imagine that you were invited to participate in the TED conference. As a future teacher, you have to prepare a speech on the topic «The Impact of Mass Media on Young Generations». Many studies have shown that with each passing year young people trust the media less and less. In your opinion, do the media*

have a positive or negative impact on the youth? Use specific reasons and details to support your speech.

Таблиця 3.1.

Результати вхідного тестування студентів групи СОа 06-22

Прізвище, ім'я	Відповідність заданому комунікативному завданню і ситуації	Логічність побудови монологу	Різноманітність мовних засобів	Обсяг монологу	Темп мовлення	Середній бал
1. Арт...ка Н.	5	3	4	4	3	3,8
2. Бал...ко Ю. Ю.	4	4	3	3	4	3,6
3. Бук...ка А. О.	5	3	3	4	5	4
4. Габ...к Є. М.	3	3	3	4	4	3,4
5. Кія...ко А. Є.	4	4	5	4	4	4,2
6. Ко...ль Ю. О.	4	3	4	3	4	3,6
7. Кол...ик С. Ю.	4	4	5	4	3	4
8. Ком...ць С. С.	5	4	3	3	3	3,6
9. Куз...ко А. П.	3	4	5	5	4	4,2
10. Мел...ук В. В.	5	4	4	4	5	4,4
11. Мод...ка А. С.	4	3	4	3	5	3,8
12. По...ук М. О.	5	4	4	3	4	4
13. Ши...ка С. С.	4	4	4	5	5	4,4

Дані результати свідчать про те, що середній рівень сформованості професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні студентів групи становить **3,9**. Це дало нам розуміння, що рівень сформованості компетентності є вище середнього. Проте, найвищий середній бал у групі

становить лише 4,4. Тобто, жодний із студентів не отримав відмінної оцінки за це завдання, що свідчить про необхідність розвитку компетентності в англійському монологічному мовленні студентів групи СОа 06-22.

Після вхідного тестування студентів і обробки отриманих даних ми розпочали виконання проєкту «Why are we fascinated by movies?» в межах теми «Theatre and Arts» згідно з розробленою нами моделлю освітнього процесу (*див. розділ 2*). Робота над проєктом передбачала послідовне виконання студентами 4 етапів (підготовчого, виконавчого, презентаційного та підсумкового), а вправи та завдання проєкту відповідали 3 етапам розвитку вмінь монологічного мовлення. Даний проєкт реалізовувався під час 3 практичних занять з англійської мови, крім того, студенти працювали над ним самостійно в позааудиторний час. На презентаційному етапі проєкту ми провели вихідне тестування.

Метою вихідного тестування було установити рівень сформованості професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні студентів групи СОа 06-22 в кінці пробного навчання. Завдання для вхідного тестування відповідало темі «Theatre and Arts» і кінцевому продукту проєкту. Максимальну кількість балів (5) студенти отримували за кожний критерій оцінювання, а потім ми розраховували середній бал кожного студента (*див. табл. 3.2*). Студенти також мали продукувати монолог-міркування текстового рівня згідно із запропонованими викладачем комунікативною ситуацією і комунікативним завданням. У свою чергу ми керувалися тими ж критеріями оцінювання, які використовували під час вхідного тестування студентів.

Вихідне тестування

Teacher: Picture yourself and your students delving into the topic of "Art." As future teacher, your task is to get ready for the lesson. Among other tasks, you have to create a presentation addressing the question, "Why are we fascinated by movies?" with

the aim of conveying essential points to your students. Adhere to a well-defined structure and logical sequence of ideas while presenting and defending your theses.

Таблиця 3.2.

Результати вихідного тестування студентів групи СОа 06-22

Прізвище, ім'я	Відповідність заданому комунікативному завданню і ситуації	Логічність побудови монологу	Різноманітність мовних засобів	Обсяг монологу	Темп мовлення	Середній бал
1. Арт...ка Н.	5	4	4	5	4	4,4
2. Бал...ко Ю. Ю.	4	4	4	4	5	4,2
3. Бук...ка А. О.	4	5	4	4	4	4,2
4. Габ...к Є. М.	4	4	4	3	4	3,8
5. Кія...ко А. Є.	5	5	4	5	5	4,8
6. Ко...ль Ю. О.	4	4	4	4	3	3,8
7. Кол...ик С. Ю.	5	5	5	5	4	4,8
8. Ком...ць С. С.	5	5	3	4	4	4,2
9. Куз...ко А. П.	5	4	5	5	5	4,8
10. Мел...ук В. В.	5	5	5	4	4	4,6
11. Мод...ка А. С.	4	5	5	5	4	4,6
12. По...ук М. О.	5	5	4	5	5	4,8
13. Ши...ка С. С.	4	4	5	5	5	4,6

Після проведення вихідного тестування ми виявили значний прогрес у результатах студентів групи СОа 06-22. Як видно з таблиці 3.2., найвищий середній бал у групі становить 4,8; а відмінну оцінку отримали аж 7 студентів (більше половини), тоді як при вхідному тестуванні ніхто із групи не здобув

максимальну оцінку. Також середній рівень сформованості професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні студентів групи збільшився на **0,5** і становить **4,4**; що свідчить про розвиток компетентності в англійському монологічному мовленні студентів групи СОа 06-22. Загалом покращилися результати за всіма критеріями, але найвідчутніше за другим критерієм, який відповідає за логічність побудови студентами свого монологічного висловлювання. Якщо при вхідному тестуванні жодний із студентів не отримав відмінно (5) за цим критерієм, то при вихідному тестуванні 7 студентів отримали найвищий бал, при цьому задовільних оцінок (3) взагалі не було. Ми помітили, що студенти стали дотримуватися логічної структури, їхні монологічні висловлювання склалися зі вступу, основної частини та висновку. Використані студентами аргументи підкріплювали основну тезу монологу, а перехідні фрази допомагали плавно переходити від одного аспекту до іншого. Ідеї і аргументи були сумісними та не суперечили один одному, а мовлення студентів було зрозумілим і послідовним. Також для підтримки своїх ідей студенти часто використовували докази та приклади. Це допомагало аудиторії легко сприймати інформацію і робило виступи студентів більш переконливими.

Крім того, ми оцінювали **проектну діяльність** студентів групи СОа 06-22 згідно з критеріями, які описали у попередньому розділі (*див. розділ 2*). Далі у таблиці 3.3. ми представимо отримані результати.

Таблиця 3.3.

Результати оцінювання проектної діяльності студентів групи СОа 06-22

Прізвище, ім'я	Кінцевий продукт проекту	Якість тексту проекту	Якість публічної презентації	Внесок як учасника групи	Ефективність комунікації	Розвиток умінь монологічного мовлення	Середній бал
----------------	--------------------------	-----------------------	------------------------------	--------------------------	--------------------------	---------------------------------------	--------------

Продовження табл. 3.3.

1. Арт...ка Н.	5	5	4	5	5	4,4	4,7
2. Бал...ко Ю. Ю.	5	5	4	4	5	4,2	4,5
3. Бук...ка А. О.	5	4	4	5	5	4,2	4,5
4. Габ...к Є. М.	4	4	4	4	5	3,8	4,1
5. Кія...ко А. Є.	5	5	4	5	5	4,8	4,8
6. Ко...ль Ю. О.	5	5	4	4	5	3,8	4,5
7. Кол...ик С. Ю.	4	5	5	5	5	4,8	4,8
8. Ком...ць С. С.	5	5	5	5	5	4,2	4,9
9. Куз...ко А. П.	4	5	5	4	5	4,8	4,6
10. Мел...ук В. В.	5	5	4	5	5	4,6	4,8
11. Мод...ка А. С.	5	5	5	5	5	4,6	4,9
12. По...ук М. М.	5	5	4	5	5	4,8	4,8
13. Ши...ка С. С.	5	4	4	5	5	4,6	4,6

Можемо констатувати, що загалом студенти дуже гарно працювали над проектами та презентували свої кінцеві продукти – презентації. Результати проектної діяльності були відмінними (5) та добрими (4). Ми побачили, що проектна діяльність робить навчання англійської мови для студентів цікавішим і ефективнішим, оскільки вона включає практичне застосування монологічних

умінь у реальних ситуаціях. Так як робота над проектом передбачала створення публічних презентацій, це також сприяло формуванню у студентів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні, до того ж покращувало їхні навички комунікації з аудиторією. Також цей процес сприяв розвитку критичного мислення і творчості студентів, адже створення будь-якого проекту вимагає від них розв'язання проблем, аналізу інформації і креативного підходу до завдань. Крім того, так як проєкт виконувався у невеликих групах, це допомогло студентам розвинути навички співпраці та командної роботи.

Отже, на цьому етапі ми проаналізували й інтерпретували результати пробного навчання. Результати пробного навчання **підтвердили нашу гіпотезу** про те, що використання розробленого проєкту «Why are we fascinated by movies?» ефективно впливає на формування професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні студентів 2-ого курсу, адже в процесі його виконання у студентів підвищився рівень сформованості відповідної компетентності. Доведення ефективності розробленої методики дозволяє нам перейти до надання методичних рекомендацій щодо формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні з використанням проєктної технології.

3.3. Методичні рекомендації щодо формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні з використанням проєктної технології

Здійснене нами пробне навчання студентів 2-ого курсу показало, що їм було цікаво виконувати проєкт «Why are we fascinated by movies?», який сприяв формуванню професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні. Можемо стверджувати, що робота над проєктом, особливо над груповими завданнями, виступає стимулом для студентів. Майбутнім вчителям подобається працювати з одногрупниками, приймати власні рішення, спілкуватися і разом вирішувати проблемні питання. Ба більше, студенти бачать, як їхні знання і вміння можуть бути корисними в реальному житті, що робить процес навчання більш значущим. Загалом проєктна технологія навчання має безліч переваг, проте, впровадження нових методик часом може викликати супротив у викладачів. Вони можуть уникати цієї технології через те, що відчують нестачу знань і досвіду для успішної реалізації процесу навчання з використанням проєктів.

На підставі наших спостережень під час пробного навчання і враховуючи результати студентів, які були отримані після пробного навчання, важливо зазначити, що для ефективного формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні з використанням проєктної технології, рекомендується:

- 1) Дозволяти студентам самостійно обирати тему майбутнього проєкту та кінцевий проєктний продукт, які їм цікаві. Це стимулює їхню мотивацію і захоплення проєктом.
- 2) Давати студентам вибір: працювати індивідуально над проєктом, в парах чи групах. З нашого досвіду, проєктна діяльність в невеликих групах сприяє

тому, що студенти вчаться ефективної взаємодії та розвивають свої комунікативні вміння.

- 3) Поділити роботу над проектом згідно з 4 етапам (підготовчий, виконавчий, презентаційний, підсумковий). Продумати, які завдання проекту мають бути виконаними під час практичних занять, а які студенти будуть виконувати самостійно. Оскільки виконання проекту – це досить тривалий процес, розпланована діяльність дозволяє викладачу використовувати час більш продуктивно, що, в свою чергу, призводить до підвищення якості навчання.
- 4) Виступати в ролі фасилітатора та координатора для студентів. Надавати студентам необхідний скаффолдинг при створенні проекту.
- 5) Повідомити студентам, що вони можуть звертатися до викладача з будь-яких питань проекту, якщо виникнуть труднощі. Забезпечувати їм необхідну підтримку під час виконання проекту, відповідати на їхні запити та надавати конструктивний зворотній зв'язок.
- 6) Заохочувати студентів вносити власні ідеї і творчі підходи до виконання проекту.
- 7) Проінформувати студентів щодо критеріїв оцінювання на початку проектної діяльності та чітко сформулювати проектне завдання. Це допоможе студентам зрозуміти, що від них вимагається і які конкретні очікування; а також забезпечить справедливе та об'єктивне оцінювання.
- 8) Надати студентам можливість публічно продемонструвати кінцеві продукти своєї проектної діяльності, що дозволить вдосконалити навички говоріння, слухання і міжособистісного спілкування. Також це допоможе студентам підвищити рівень впевненості у собі та власних силах.
- 9) По завершенні проекту надати студентам час для того, щоб вони поділилися своїми враженнями щодо проектування загалом і кінцевих продуктів проекту. Рефлексія дозволяє студентам краще розуміти свої сильні та слабкі сторони, і, як наслідок, працювати над особистим розвитком.

10) Проаналізувати власну діяльність як викладача. На основі отриманих вражень можна змінювати підходи до організації проєктної діяльності та згодом покращувати її.

Отже, ми надали основні методичні рекомендації щодо формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні з використанням проєктної технології. Ми переконані, що викладач, який старанно та відповідально підходить до впровадження проєктів у навчальний процес, буде лише сприяти успіху своїх студентів і їхньому розвитку в багатьох аспектах.

Висновки до розділу 3

У цьому розділі ми провели пробне навчання у групі СОа 06-22 серед студентів 2-ого курсу з метою перевірки ефективності запропонованої нами методики формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні, використовуючи проектну технологію навчання.

При підготовці пробного навчання ми визначили його мету, поставили перед собою конкретні завдання і сформулювали гіпотезу. Ми провели анкетування студентів групи СОа 06-22, що дозволило нам зрозуміти їхнє ставлення до проектної технології навчання і труднощі, з якими вони можуть зіштовхнутися під час роботи над проектом; а також визначити їхні потреби та інтереси щодо теми проекту, форми виконання, ресурсів для роботи над ним і кінцевого проектного продукту. Згідно з отриманою інформацією ми розробили навчальний проект «Why are we fascinated by movies?», який використовували під час пробного навчання.

На початку пробного навчання ми провели вхідне тестування студентів, результати якого показали, що середній рівень сформованості професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні студентів групи становить 3,9 і потребує розвитку. При завершенні виконання студентами проекту було здійснено вихідне тестування, яке продемонструвало, що середній рівень сформованості професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні студентів групи становить 4,4. Це підтвердило нашу гіпотезу, що використання розробленого проекту «Why are we fascinated by movies?» сприяє розвитку даної компетентності. Крім того, при оцінюванні проектної діяльності студентів ми дійшли висновку, що вони отримали користь і задоволення, працюючи над проектом, про що свідчать їхні результати та наші спостереження.

До того ж після аналізу та інтерпретації результатів пробного навчання, ми надали методичні рекомендації щодо формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні з використанням проєктної технології. Вони стосуються організації проєктної діяльності, ролі викладача під час створення і виконання проєкту, критеріїв оцінювання, рефлексії тощо.

Можемо узагальнити, що після пробного навчання ми переконалися, що розроблений нами проєкт «Why are we fascinated by movies?» є ефективним для формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні, а проєктна технологія навчання може впроваджуватися іншими викладачами англійської мови у навчальний процес задля покращення результатів студентів і їхнього загального розвитку.

ВИСНОВКИ

Формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні з використанням проєктної технології є досить актуальним і сучасним у наш час. З одного боку, це дозволяє майбутнім учителям без перешкод висловлюватися на будь-яку тему, пов'язану з їхньою професійною сферою, а з іншого – сприяє їхньому самовираженню, розв'язанню проблем, розвитку критичного мислення, лідерських якостей і вмінь працювати в команді, самостійності, креативності, самоорганізації, ініціативності тощо; крім того, підвищує їхню мотивацію і зацікавленість у здобутті знань.

Актуальність цього питання зумовила вибір теми нашої кваліфікаційної роботи та окреслила предмет нашого дослідження, а саме: методику використання проєктної технології для формування професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні майбутніх учителів. Мета нашого дослідження полягала в теоретичному обґрунтуванні, практичній розробці та перевірці методики використання проєктної технології для формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні.

Для досягнення цієї мети було уточнено цілі та зміст формування у студентів 2-ого курсу професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні; визначено психологічні та лінгвістичні особливості професійно орієнтованого англійського монологічного мовлення; досліджено проєктну технологію як засіб формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні. Нами було визначено проєктну технологію навчання і охарактеризовано основні її особливості, серед яких: евристичність, рефлексивність і відносна самостійність процесу навчання, всебічний розвиток студентів, групова діяльність, гнучкість і адаптивність щодо освітнього процесу, обов'язкова наявність кінцевого продукту.

Нами було проаналізовано підручник для 2-ого курсу на предмет формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні засобами проєктної технології. Аналіз підручника «A Practical Guide to Learning English» (Аксьонова & Воскрес, 2012) показав, що він не є релевантним для формування відповідної компетентності та виконання студентами проєктів. У зв'язку з цим було розроблено навчальний проєкт «Why are we fascinated by movies?» для формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні. Цей проєкт є інформаційно-дослідницьким, простим, міжпредметним, з відкритою (явною) координацією, внутрішнім (внутрішньо-аудиторним), короткочасним, груповим, без опори на підручник, спілкування з носіями англійської мови здійснюється через автентичні тексти. До того ж він виконується згідно з 4 етапами: підготовчим, виконавчим, презентаційним і підсумковим. Також було представлено модель освітнього процесу з використанням проєкту «Why are we fascinated by movies?», яка реалізовується протягом 3 практичних занять і самостійної позааудиторної роботи студентів.

Також було проведено пробне навчання з метою перевірити ефективність розробленої методики для формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні з використанням проєктної технології. Пробне навчання підтвердило висунуту нами гіпотезу про те, що формування професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні майбутніх учителів буде ефективним за умови використання проєктної технології навчання. Результати пробного навчання показали вищий рівень сформованості даної компетентності у студентів, порівнюючи з тим, який був до проведення пробного навчання. За результатами пробного навчання було надано методичні рекомендації щодо успішного формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні з використанням проєктної технології навчання.

Отже, мета нашого дослідження досягнута, а одержані результати свідчать про доцільність використання викладачами проєктної технології навчання і впровадження її у навчальний процес.

РЕЗЮМЕ

Кваліфікаційна робота присвячена темі «Формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні з використанням проєктної технології». Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, резюме, списку використаних джерел і додатків. Разом із списком використаних джерел та додатками робота складає 92 сторінок. Список використаних джерел включає 65 найменувань.

У **першому розділі** цієї роботи уточнено цілі та зміст формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні; визначено психологічні та лінгвістичні особливості професійно орієнтованого англійського монологічного мовлення; досліджено проєктну технологію як засіб формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні.

У **другому розділі** цієї роботи проаналізовано підручник для 2-ого курсу на предмет формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні засобами проєктної технології; розроблено навчальний проєкт «Why are we fascinated by movies?» для формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні та представлено модель освітнього процесу з його використанням.

У **третьому розділі** цієї роботи висвітлено підготовку, хід і результати пробного навчання з метою перевірки ефективності методики формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні з використанням проєктної технології, а також надано методичні рекомендації щодо формування відповідної компетентності з використанням проєктної технології.

Ключові слова: монологічне мовлення, компетентність в монологічному мовленні, особистісно-орієнтоване навчання, проєктна технологія, проєкт.

SUMMARY

The qualification work is devoted to the topic "Developing of future teachers' professionally oriented competence in English monologue speech using project technology." The work consists of an introduction, three sections, conclusions, a summary, a list of references, and appendices. In total, the work has 92 pages. The list of references includes 65 titles.

In the **first section** of this work, the goals and content of the developing of future teachers' professionally oriented competence in English monologue speech are specified; the psychological and linguistic peculiarities of the professionally oriented English monologue speech are determined; the project technology is investigated as a means of the developing of future teachers' professionally oriented competence in English monologue speech.

In the **second section** of this work, a textbook for the second-year students is analyzed for the purpose of the developing of future teachers' professionally oriented competence in English monologue speech using project technology; an educational project "Why are we fascinated by movies?" is created to develop the future teachers' professionally oriented competence in English monologue speech; a model of the educational process utilizing this project is presented.

The **third section** of this work highlights the preparation, progress, and results of the trial training aimed at verifying the effectiveness of the methodology for the developing of future teachers' professionally oriented competence in English monologue speech using project technology. Additionally, methodical recommendations for the developing of future teachers' professionally oriented competence in English monologue speech using project technology are provided.

Keywords: monologue speech, competence in monologue speech, personality-oriented learning, project technology, project.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Аксьонова, Н. О., & Воскрес, А. А. (2012). *A Practical Guide to Learning English*. Київ: Видавничий центр КНЛУ.

Аніщенко, В. М., Артюшина, М. В., Герлянд, Т. М., Кулалаєва, Н. В., Шимановський та ін. (2018). *Проектна діяльність учнів професійно-технічних навчальних закладів: тренінг-курс* (Н. В. Кулалаєва, Ред.). Житомир: Полісся.

Арванітопуло, Е. Г. (2006). *Проектна робота з англійської мови учнів старшої школи*. Київ: Ленвіт.

Баб'юк, О. В. (2017). Цілі та зміст формування професійно орієнтованої англомовної компетентності в монологічному мовленні майбутніх фахівців сфери туризму. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Педагогіка*, 4, 175-184.

[http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=NZTNPU_ped_2017_4_25)

[bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=NZTNPU_ped_2017_4_25](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=NZTNPU_ped_2017_4_25)

Бігич, О. Б., Бориско, Н. Ф., Борецька, Г. Е. та ін. (2013). *Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика* (С. Ю. Ніколаєва, Ред.). Київ: Ленвіт.

Білоус, С. В. (2017). *Навчання майбутніх філологів англійського усного монологічного персуазивного мовлення*. [Дис. канд. пед. наук, Київський національний університет імені Тараса Шевченка]. Інституційний репозитарій Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

<https://ir.library.knu.ua/handle/123456789/4737>

Бойко, Г. А. (2020). *Формування професійно орієнтованої англомовної компетентності в монологічному мовленні у майбутніх фахівців з харчових технологій у процесі самостійної роботи*. [Дис. док. філософії, Київський національний лінгвістичний університет]. Репозитарій Київського національного лінгвістичного університету.

<http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/handle/787878787/1159?show=full>

Бондаренко, Г. П. (2012). Метод проектів як засіб удосконалення методичної компетентності майбутніх учителів української мови та літератури. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*, 24 (2), 102-109.

<http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi->

[bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=vlup_2012_24%282%29_17](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=vlup_2012_24%282%29_17)

Борщовецька, В. Д., & Ігнатенко, В. Д. (2018). *Основи методики навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх навчальних закладах*. Біла Церква: БНАУ.

https://rep.btsau.edu.ua/bitstream/BNAU/3703/1/Osnovy_metody.pdf

Вовк, Н. В., Вікторенко, І. Л., & Федь, І. Є. (2021). Реалізація проєктної технології навчання в системі позашкільної освіти. *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти*, 16, 109-121.

<https://doi.org/10.31865/2414-9292.16.2021.246368>

Гарнік, І. В. (2023). Етапи реалізації проєктної технології у навчанні англійського монологічного мовлення майбутніх учителів. *Ad orbem per linguas. До світу через мови* (с. 597-599). Видавництво Київського національного лінгвістичного університету.

<https://knlueduua->

[my.sharepoint.com/personal/website_knlu_edu_ua/_layouts/15/onedrive.aspx?id=%2Fpersonal%2Fwebsite_knlu_edu_ua%2FDocuments%2FKNLU%20Files%2FResearch%2FNews%20and%20Events%2F15-05-2023-конференція%2FМатеріали%20конференції%20%282част%29%202023_05_18%2Epdf&parent=%2Fpersonal%2Fwebsite_knlu_edu_ua%2FDocuments%2FKNLU%20Files%2FResearch%2FNews%20and%20Events%2F15-05-2023-конференція&ga=1](https://knlueduua-my.sharepoint.com/personal/website_knlu_edu_ua/_layouts/15/onedrive.aspx?id=%2Fpersonal%2Fwebsite_knlu_edu_ua%2FDocuments%2FKNLU%20Files%2FResearch%2FNews%20and%20Events%2F15-05-2023-конференція%2FМатеріали%20конференції%20%282част%29%202023_05_18%2Epdf&parent=%2Fpersonal%2Fwebsite_knlu_edu_ua%2FDocuments%2FKNLU%20Files%2FResearch%2FNews%20and%20Events%2F15-05-2023-конференція&ga=1)

Гудима, Ю. П. (2018). *Формування у майбутніх учителів англійської мови навчально-стратегічної компетентності в діалогічному мовленні*. [Дис. канд. пед. наук, Київський національний лінгвістичний університет]. Репозитарій Київського національного лінгвістичного університету.

<http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/handle/787878787/7>

Дьячкова, Я. О. (2014). *Формування професійно спрямованої англомовної компетентності в говорінні у майбутніх правознавців* [Дис. канд. пед. наук, Київський національний лінгвістичний університет]. Репозитарій Київського національного лінгвістичного університету.

<http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/handle/787878787/7>

Задорожна, І. П. (2012). *Теоретико-методичні засади організації самостійної роботи майбутніх учителів з оволодіння англомовною комунікативною компетенцією*. [Дис. док. пед. наук, Київський національний лінгвістичний університет]. Репозитарій Київського національного лінгвістичного університету.

<http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/handle/787878787/7>

Закон України «Про вищу освіту» № 2145-VIII (2017, 5 вересня). *Відомості Верховної Ради України*, (38-39), 380.

Закон України «Про освіту» № 38/39-ВР (2017).

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

Зоренко, І. С., & Щербина, І. Ю. (2010). Використання проектного методу під час вивчення учнями англійської мови. *Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами*, 7, 289-299.

<http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi->

[bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=apnvlop_2010_7_41](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=apnvlop_2010_7_41)

Кардаш, Л. В. (2015). Специфіка монологічного мовлення: психологічний та лінгвістичний аспекти. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія: Філологічна*, 57, 54-58.

<https://lingvj.oa.edu.ua/articles/2015/n57/13.pdf>

Кіржнер, С. Е. (2011). Професійно спрямований монолог як об'єкт навчання студентів правових спеціальностей усного англомовного спілкування. *Науковий вісник кафедри Юнеско КНЛУ. Серія: Філологія. Педагогіка. Психологія*, 24, 130-135.

<http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi->

[bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Nvkyu_2012_24_23.pdf](http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Nvkyu_2012_24_23.pdf)

Коваленко, Є. І. & Микитуха, Р. Ю. (2012). Групова навчальна діяльність учнів як інноваційна технологія. *Наукові записки Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя. Серія: Психолого-педагогічні науки*, 1, 81-85.

http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzsp_2012_1_20

Косович, О. В. (2011). Проектна діяльність як одна з форм інноваційних методичних технологій навчання. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота*, 22, 76-78.

[http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Nvuuped_2011_22_28)

[bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Nvuuped_2011_22_28](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Nvuuped_2011_22_28)

Лобода, О. Є. (2021). Проектні технології навчання в процесі розвитку інтелектуально-творчих здібностей майбутніх педагогів-музикантів. *Педагогічні науки*, 96, 61-68.

<https://doi.org/10.32999/ksu2413-1865/2021-96-9>

Майер, Н. В. (2015). *Формування методичної компетентності у майбутніх викладачів французької мови: теорія і практика*. (Монографія). Київський національний лінгвістичний університет, Київ.

Манько, Н. В. (2008). *Діагностика і корекція мовленнєвого розвитку дітей раннього віку*. Київ: КНТ.

Ніколаєва, С. Ю. (Наук. Ред.). (2003). *Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання*. Київ: Ленвіт.

Ніколаєва, С. Ю. (2010а). Зміст навчання іноземних мов і культур у середніх навчальних закладах. *Іноземні мови*, 3, 3-10.

[http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=im_2010_3_2)

[bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=im_2010_3_2](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=im_2010_3_2)

Ніколаєва, С. Ю. (2010б). Цілі навчання іноземних мов в аспекті компетентнісного підходу. *Іноземні мови*, 2, 11-17.

Освітня програма «Іноземні мови та літератури, методика навчання іноземних мов і зарубіжної літератури (англійська мова і друга західноєвропейська мова)» для студентів спеціальності 014 Середня освіта. (2022).

https://knlueduua-my.sharepoint.com/personal/website_knlu_edu_ua/_layouts/15/onedrive.aspx

Панова, Л. С., Андрійко, І. Ф., Тезікова, С. В. та ін. (2010). *Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах*. Київ: Академія.

Пінчук, І. О. (2013). Особливості використання проектної технології на уроках англійської мови у початкових класах. *Педагогіка вищої та середньої школи*, 39, 144-149.

https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=view_citation&hl=ru&user=V-wfuE4AAAAJ&citation_for_view=V-wfuE4AAAAJ:roLk4NBRz8UC

Робоча програма навчальної дисципліни «Практика усного і писемного мовлення англійської мови» для студентів 2 курсу спеціальності 014 Середня освіта. (2022).

https://docs.google.com/document/d/1WsiE8XJrwbYUeaeFqB9YveKNoFet_TNt/edit

Синекоп, О. С. (2018). Система вправ для диференційованого навчання майбутніх ІТ-фахівців професійно орієнтованого англомовного монологу. *Педагогічний процес: теорія і практика. Серія: Педагогіка*, 4 (63), 71-78.

<https://doi.org/10.28925/20781687.2018.4.7178>

Сілакова, Т. Т. (2017). Проектні технології підготовки студентів. *Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Педагогіка, Психологія*, 11, 153-158.

https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=view_citation&hl=ru&user=Cca6_3MAAAAJ&citation_for_view=Cca6_3MAAAAJ:W7OEmFMy1HYC

Скрипник, Н. І. (2020). Формування монологічного й діалогічного мовлення майбутніх учителів української мови. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*, 74, 141-145.

<https://doi.org/10.31392/NPU-nc/series5/2020/74/31>

Стандарт вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 01 – Освіта/Педагогіка, спеціальність 014 – Середня освіта (2021).

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/Fakhova%20peredvysycha%20osvita/Zatverdzhenni.standarty/2021/09/21/14-Serednya.osv.21.09.docx>

Тарнопольський, О. Б. (2006). *Методика навчання іншомовної мовленнєвої діяльності у вищому мовному закладі освіти: навчальний посібник*. Київ: ІНКОС.

Устименко, О. М. (2011). Зміст і цілі формування в учнів середніх навчальних закладів іншомовної компетентності у монологічному мовленні. *Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія: Педагогіка та психологія*, 20, 93-102.

<https://www.academia.edu/42704611/>

Устименко, О. М. (2013). Навчання іншомовного монологічного мовлення в аспекті компетентнісного підходу. *Іноземні мови*, 1 (73), 3-9.

http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=im_2013_1_2

Устименко, О. М., & Коваленко, Ю. В. (2014). Комплекс вправ і завдань для навчання студентів другого курсу англomовного монологічного мовлення на основі проектної методики. *Іноземні мови*, 4, 20-32.

[http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&S21P03=FILA=&S21STR=im_2014_4_5)

[bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&S21P03=FILA=&S21STR=im_2014_4_5](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&S21P03=FILA=&S21STR=im_2014_4_5)

Устименко, О. М. (2016а). Дидактичні характеристики проектної технології навчання іноземних мов і культур. *Сучасна наука в мережі Internet*, 1-8.

<https://www.academia.edu/36413698/>

Устименко, О. М. (2016b). Типологія проектів у навчанні іноземних мов. *Молодий вчений*, 2, 347-352.

<https://www.academia.edu/36192152/>

Устименко, О. М. (2017а). Поточний контроль іншомовної проектної діяльності учнів закладів загальної середньої освіти. *Іноземні мови*, 4, 3-22.

[http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&S21P03=FILA=&S21STR=im_2017_4_2)

[bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&S21P03=FILA=&S21STR=im_2017_4_2](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&S21P03=FILA=&S21STR=im_2017_4_2)

Устименко, О. М. (2017b). Проектна технологія навчання іноземних мов і культур студентів мовних вищих навчальних закладів. *Іноземні мови*, 2 (90), 44-58.

<https://doi.org/10.32589/im.v0i2.122627>

Устименко, О. М. (2018а). Підсумковий контроль у проектному навчанні іноземних мов і культур учнів закладів середньої освіти. *Іноземні мови*, 1 (93), 21-35.

<https://www.academia.edu/36192136>

Устименко, О. М. (2018b). Структура і зміст дисципліни «Проектна технологія навчання іноземних мов і культур учнів закладів загальної середньої освіти». *Іноземні мови*, 3, 23-34.

<https://www.academia.edu/37489679/>

Устименко, О. М. (2020). Порівняльний аналіз технологій традиційного та проєктного навчання іноземних мов і культур учнів закладів загальної середньої освіти. *Іноземні мови*, 2 (102), 47-52.

<https://www.academia.edu/43118596/>

Устименко, О. М. (2021). Скаффолдинг у проєктному навчанні іноземних мов. *Проблеми сучасної науки та практики*, 296-303.

<https://www.academia.edu/53086025/>

Черниш, В. В. (2013). *Методика формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої англомовної компетенції в говорінні*. (Монографія). Київ: Ленвіт.

Черниш, В. В. (2015). *Теоретико-методичні засади формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої англомовної компетенції в говорінні*. [Дис. док. пед. наук, Київський національний лінгвістичний університет]. Репозитарій Київського національного лінгвістичного університету.

<http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/handle/787878787/7>

Федорова, І. А. (2006). *Навчання майбутніх економістів- міжнародників професійно спрямованого англомовного монологу-повідомлення*. [Дис. канд. пед. наук, Київський національний лінгвістичний університет]. Репозитарій Київського національного лінгвістичного університету.

<http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/handle/787878787/7>

Юрчик, О. В. (2015). *Впровадження проєктної технології в навчальний процес*. Хмельницький: НВО.

Bialystok E. (1990). *Communication strategies: A Psychological Analysis of Second Language Use*. Oxford: Blackwell.

Brunelière, J., & Oliveira C. (2016). La pédagogie de projet en cours de FLE: expérience dans un collège brésilien. *Revista Letras Raras*, 5 (3), 100-114.

https://www.researchgate.net/publication/334692803_La_pedagogie_de_projet_en_cours_de_FLE_experience_dans_un_college_bresilien

Cinema Beyond Entertainment. (2016, 11 вересня). *Why Do We Watch Movies?* [Відео]. YouTube.

<https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=6kDeKUy8LQU>

Codcast Channel. (2014, 3 грудня). *Silent Love* [Відео]. YouTube.

<https://www.youtube.com/watch?v=KuuEs0oVVS8>

Dewi, H. (2016). Project based learning techniques to improve speaking skills. *English educational journal*, 7, 341-359.

<https://core.ac.uk/download/pdf/291614094.pdf>

Fried-Booth, D. L. (1996). *Project work*. Oxford: Oxford University Press.

Johnston, T. C. (2005). Roles And Responsibilities In Team Projects. *Journal of College Teaching & Learning*, 2, 59-70.

<https://doi.org/10.19030/tlc.v2i12.1894>

Pham, D. T. (2018). Project-based learning: from theory to EFL classroom practice. *Proceedings of the 6th International OpenTESOL Conference*, 327-339.

https://www.researchgate.net/publication/331071691_PROJECT-BASED_LEARNING_FROM_THEORY_TO_EFL_CLASSROOM_PRACTICE

Poonpon, K. (2018). Enhancing English skills through project-based learning. *The English Teacher*, 12, 1-10.

https://www.researchgate.net/publication/324972858_Enhancing_English_skills_through_project-based_learning

Reverdy, C. (2013a). Des projets pour mieux apprendre? *Dossier d'actualité veille et analyses*, 82, 1-24.

https://www.researchgate.net/publication/342038803_Des_projets_pour_mieux_apprendre

Reverdy, C. (2013b). L'apprentissage par projet: de la recherche. *Dossier d'actualité veille et analyses*, 82, 46-55.

<https://eduscol.education.fr/sti/sites/eduscol.education.fr.sti/files/ressources/techniques/5180/5180-186-p46.pdf>

Rochmahwati, P. (2016). Project-based learning to raise students' speaking ability: its' effect and implementation. *Kodifikasia*, 9 (1), 199-221.

<https://doi.org/10.21154/kodifikasia.v9i1.466>

The Guardian. (2023, 23 березня). *Don't look down: 100 years of Harold Lloyd's Safety Last!*

<https://www.theguardian.com/film/2023/mar/24/dont-look-down-100-years-of-harold-lloyds-safety-last>

Wildman J. (2020). *Oxford Discover Futures 3*. Oxford: Oxford University Press.

ДОДАТОК А

Ключові фрази для групової презентації

Key phrases Giving presentations

Starting presentations

Hello. I'm ..., and I'm here to

First, we're going to ..., and then we'll

Introducing another speaker

Now I'm going to hand over to (Jason).

Now (Leo) is going to take over.

Over to (Jason).

Talking about slides

On this slide we can see

As you can see,

The next slide gives us an idea of

Let's have a look at the chart / graph.

This slide shows

Finishing presentations

In conclusion,

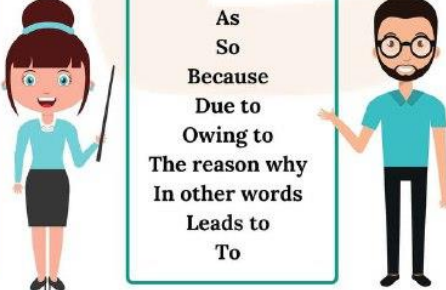
To sum up,

Thank you for listening.

ДОДАТОК Б

Слова-зв'язки для монологу-міркування

ADDITION	SEQUENCE	CONSEQUENCE	CONTRAST
<p>In addition And Similarly Likewise As well as Besides Another Furthermore Also Moreover And then Too Not only ... but also</p>	<p>Firstly Initially In the first stage One reason To begin with Secondly Another reason Another advantage Then Earlier Later After this</p>	<p>As a result Thus So Therefore Consequently It follows that Thereby Eventually Then In that case Admittedly</p>	<p>However On the other hand Despite In spite of Though Although But On the contrary Otherwise Yet Instead of Rather Whereas</p>
CERTAINLY	REASON	CONDITION	
<p>Obviously Certainly Plainly Of course Undoubtedly</p>	<p>Since As So Because Due to Owing to The reason why In other words Leads to To</p>	<p>If Unless Whether Provided that Depending on</p>	

ДОДАТОК В

Анкета для заповнення студентами групи СОа 06-22

Шановний респонденте!

Просимо Вас взяти участь у дослідженні на тему «Формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої компетентності в англійському монологічному мовленні з використанням проєктної технології». Будь ласка, уважно прочитайте запитання, оберіть варіант відповіді із запропонованих та/або дайте розгорнуту відповідь. Анкетування є анонімним, результати будуть використані лише для оцінки стану та покращення навчального процесу.

1) Чи знаєте Ви, що таке проєкт? Якщо так, дайте визначення цього поняття.

А так

Ваше визначення:

Б ні

2) Чи виконували Ви коли-небудь проєкти з англійської мови?

А так

Б вкрай рідко

В ніколи

3) Чи подобалося Вам працювати над проєктом?

А так

Вкажіть, чому:

Б ні

Вкажіть, чому:

В ще не працювали

4) На яку тему Вам було б цікаво виконати проєкт?

А театр

Б кіно

В музика

5) Яким ресурсам під час роботи над проєктом Ви надаєте перевагу?

А підручникам з англійської мови

Б Інтернет-ресурсам

6) Що б Ви хотіли створити як результат своєї проєктної діяльності?

А відеоролик

Б інсценівку

В презентацію

7) Як би Ви хотіли працювати над проєктом?

А в невеликих групах

Б в парах

В індивідуально

8) На Вашу думку, що може викликати труднощі під час роботи над проєктом?

А вибір теми (проблеми) проєкту

Чому:

Б пошук, аналіз і систематизація інформації

Чому:

В презентація результатів проєктної діяльності

Чому:

Г Ваш варіант і поясніть, чому:

Щиро вдячні Вам за співпрацю!